ΗΛΙΑΣ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗΣ

ΕΛΕΓΕΙΑΚΑ

(1900–1921)

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΑΘΗΝΑ: ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΜΙΧ. ΖΗΚΑΚΗ 1924

ΗΛΙΑΣ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗΣ

ΕΛΕΓΕΙΑΚΑ

(1900–1921)

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ

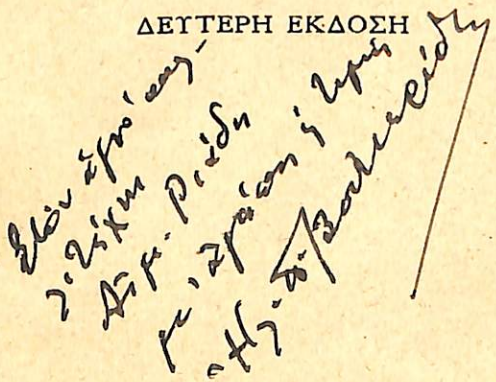

ΑΘΗΝΑ: ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΜΙΧ. ΖΗΚΑΚΗ 1924

ΠΕΡΝΩΝΤΑΣ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ

5

ΠΑΡΑΠΟΝΟ

Κάτι μοῦ πῆραν μέσ' ἀπὸ τὰ στήθη
κ' ἡ νιότη πιὰ δὲν τραγουδεῖ.
Χαρούμενο ἦταν σὰν τὸ παραμύθι,
ποὺ μ' ἀποκοίμιζε παιδί.

Κ' ἦταν ὁλάκερη ζωή, γεμάτη
ὄνειρ' ἀγάπης καὶ χαρά.
Μοῦ πῆραν ἀπὸ τὴν καρδιά μου κάτι,
ποὺ δὲ θὰ τὸ ξανάβρω πιά.

Κ' ἦταν ἀπὸ ἄλλη, μιὰ δική μου χώρα . . .
καὶ μοῦ τὸ πῆραν μιὰ βραδιά,
μιὰ θλιβερή, πικρὴ βραδιά. Καὶ τώρα
ἔρμη θὰ μένῃ κ' ἡ καρδιά.

20 τοῦ Γενάρη 1900

Η ΛΑΜΙΑ

Διαλαλητὴς τῆς λεβεντιᾶς τ' ἀγένιο παλλικάρι
κάμπους, βουνὰ περνάει.
Καὶ περπατῶντας ἀπ' τὸν ἥλιο ὡς στὸ φεγγάρι
τὴ Λάμια τὴν πεντάμορφη γιὰ νᾶβρῃ πάει.

Ζηλεύουν νιὲς τὰ νιᾶτά του κι ἁπλόνουν
στὰ τρίστρατα τὰ δίχτια τους· μὰ δὲ δολόνουν
τὸν πόθο του, ποὺ ἀνίκητος πέρα τὸν φέρνει
στὰ μαρμαρένια πέρ' ἀλώνια—
ἐκεῖ ὅπου ἡ Λάμια, γλυκιὰ μάγισσα τὸν σέρνει
χρόνια καὶ χρόνια.

Στὸ σκοτεινό της τὸ βασίλειο
καιροὺς καὶ χρόνια ἡ Λάμια τὸν προσμένει.
Τὸ πρόσωπο ἔχει λαμπερὸ σὰν ἥλιο
κ' ἔχει ἀστραπὴ στὰ μάτια της κλεισμένη.
Κ' ἔχει στὰ στήθια τὸ φεγγάρι
κι ὅλο προσμένει ὡραία τὸ παλλικάρι . . . . .

Στὸ σκοτεινό σου τὸ βασίλειο ἤρθα καὶ νά με!
Στὰ μαρμαρένια τώρ' ἀλώνια πᾶμε·
νὰ μετρηθοῦμε πᾶμε . . . Ἂν ὡς στὸ δεῖλι
ἀποσταμένος πέσω
νὰ πιοῦνε τὸ αἷμά μου ὅλο τὰ ὡραῖά σου χείλη
ἢ σκλάβα στὸ ἄλογό μου νὰ σὲ δέσω.
. . . . . .
Ὁ ἥλιος σβήνει, ὧρες περνοῦν καὶ τὸ φεγγάρι ἐχάθη.
Κ' ἡ Λάμια μὲς στ' ἀλώνια της ἐστάθη
περήφανη . . . καὶ πίνει κι ὅλο πίνει
τὸ αἷμα τῆς νιότης, ποὺ βουβὴ καὶ νικημένη σβήνει.

30 τοῦ Μάη 1900

8

ΒΡΑΔΙΝΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Πόσο γλυκά τὴ νύχτ' αὐτή
τραγουδεῖ τ' ἀηδόνι!
Τὴ γλύκα νὰ δεχτῇ τ' αὐτὶ
ὁ διαβάτης στηλόνει.

Πόσο μαγεύει τὴν καρδιὰ
τὸ τραγούδι, ποὺ κλαίει.
Μέσα σὲ τέτοια ὡραία βραδιὰ
πόνο ἀλλιώτικο λέει.

Ἀλλιῶς τὸν πόνο κελαδεῖ
τὸ πουλί, ποὺ ζῇ μόνο...
Θαρρῶ, ὅτι ἀπόψε τραγουδεῖ
τὸ δικό μου τὸν πόνο.

5 τοῦ Αὔγουστου 1900

9

ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ

Ὅλα σβήνουν τώρα στὴν ψυχή μου· σβήνουν ὅλα...
Οὔτε σ' ἀγαπῶ κι οὔτε σὲ μισῶ.
Πέρασ' ἕνα ἀγέρι μέσ' ἀπ' τὴ ζωή μου
καὶ τὰ πάγωσε ὅλα.

Μέσα μου ἔχω κλείσει κάτι, ποὺ σοῦ μοιάζει·
—νεκρικὴ σιωπὴ κ' ἐρημιὰ λαχτάρας.—
Μέσα μου γαλήνη πιὸ βαθιὰ ἀπ' τοῦ τάφου.
Κι' ὅλα σβήνουν τώρα.

Ἴσκιος τους δὲ μένει στὴ ζωή μου γύρω·
ἔφυγαν τὰ δάκρυα· πᾶνε καὶ τὰ γέλια.
Πέρασ' ἕνα ἀγέρι μέσ' ἀπ' τὴν ψυχή μου...
Οὔτε σ' ἀγαπῶ κι οὔτε σὲ μισῶ.

19 τοῦ Νοέβρη 1900

ΙΟ

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Τὸ παλιὸ παραμύθι,
ποὺ παιδὶ μ' ἀποκοίμισε,
πάλι ἐμπρός μου ἀναστήθη
παλιὲς νύχτες μοῦ θύμισε.

Λάμπει μὲς στὸ σκοτάδι
τῶν στοιχιῶν ἡ βασίλισσα,
ποὺ τρελλὸς ἕνα βράδυ
στ' ὄνειρό μου τή φίλησα.

Ὅμοια λάμια, μὲ κάλλη,
ποὺ ὅλοι πάντα λαχτάρισαν,
πάλι ἐμπρός μου προβάλλει·
πάλ' οἱ πόθοι σπαρτάρισαν.

Βλέπω πάλι ξεσκλίδια
τὰ κορμιά, ποὺ βασίλευε
καὶ στὴ νύχτα τὴν ἴδια
ἡ ψυχή μου τὰ ζήλευε.

Τὸ νιὸ βλέπω, ποὺ χρόνια
γιὰ τὴ λάμια μαράθηκε
καὶ μιὰ νύχτα στ' ἀλώνια
τὰ μαρμάρινα χάθηκε.

10 τοῦ Δεκέβρη 1900

ΙΙ

ΑΝΟΙΞΗ

Τί τὴν ψυχή μου νὰ βαραίνῃ
κι ὅλα τὰ βλέπω σκοτεινά;
Γιατὶ ἡ ματιά μου θαμπωμένη
ἐδῶ κ' ἐκεῖ νὰ τριγυρνᾷ;

Ἥλιος χαρούμενος σκορπίζει,
παντοῦ τὴ γλύκα του ἀλαφρά·
κι ὅ,τι τὸ μάτι μου ἀντικρύζει
ζῇ διπλωμένο τὴ χαρά.

Πουλιά, λουλούδια, ἔντομα, ἀγέρι
γιορτάζουν ὅλα καὶ γελοῦν·
ὅλα τὸν ἔρωτα ἔχουν ταῖρι
καὶ τὴ χαρά τους διαλαλοῦν.

Μὲς στὴ γιορτὴ θέλει νὰ τρέξῃ
κι ὁ νοῦς μου τὴ χαρὰ νὰ βρῇ...
Μὰ εἶναι τῆς μοίρας κάθε λέξη
τόσο πικρή, τόσο πικρή!

14 τοῦ Ἀπρίλη 1901.

Ξένε κι ὡραῖέ μου, ἐδῶ πέρα —
στὴ μοναξιά μας ἐδῶ πέρα
μαράζωσαν φτωχὲς καρδιὲς
καὶ πέρασαν πικρὲς βραδιές,
πικρὲς βραδιὲς καὶ χαραμέρια
τὰ μάτια σου — τὰ δυὸ τ' ἀστέρια —
προσμένοντας στὸ κρυφὸ φῶς,
ὡς ποὺ νὰ σβήσῃ ὁ πόθος ὁ κρυφός·
μαράζωσαν φτωχὲς καρδιές.

Ξένε κ' ἐγώ, ποὺ μοῦγραψεν ἡ μοῖρα —
ἡ γλυκιά μου μοῖρα,
σκλάβα στὰ κάλλη νὰ δεθῶ,
ξένε, ἀπὸ ἐσὲ θ' ἀγαπηθῶ.
Κι ἂν εἶναι ρόδα νεκρικὰ νὰ μὲ στολίσουν
τὰ χείλη σου θὰ μὲ φιλήσουν.

— Σκλάβα κ' ἐσὲ σὲ τόσες σκλάβες, ὦ καλή,
σὲ παίρνω μ' ἕνα μου φιλί.
Ὅμως καὶ χρόνια ἀμέτρητα — στοχάσου —
θὰ τρώγω ἀπ' τὴν καρδιά σου!

11 τοῦ Αὔγουστου 1901.

ΔΕΙΛΙΝΟ ΟΧΤΩΒΡΗ

Σώπα, ψυχή, τὸν πόνο σου σὲ κλάμα
μὴ τὸν σκορπᾷς· τ' ἀγέρι φύσηξε
τῆς μοίρας καὶ θά πάρῃ σου τὸ δάκρυ
σὰν φύλλο, ποὺ ἀπ' τῆς γῆς μαράθηκε
τὴ λύπη.

Μὴ τὸν σκορπᾷς τὸν πόνο σου, ψυχή μου.
Ἔχ' ἡ ζωή μας ἀλησμόνητους
χαρᾶς θανάτους νὰ σιγοθρηνήσῃ
μέσα στῆς νύχτας τὴν ἐρημικὴ
γαλήνη.

Τώρα στὸν Ὑμηττὸ κοίτα πῶς λιόνουν
σιγὰ τοῦ δειλινοῦ τὰ χρώματα·
κοίτα τοῦ Ὀχτώβρη πῶς ἡ δύση σβήνει·
ἄκου τὰ πεῦκα τοῦ Λυκαβητοῦ
πῶς κλαῖνε.

8 τοῦ Ὀχτώβρη 1901.

ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ

Δική μας, νά! μιὰ νύχτα ἀκόμα μένει.
Νὰ τὴ χαροῦμ' ἔλα μὲ τὸ μεθύσι
τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδιᾶς· δὲν περιμένει
ὁ χρόνος, ποὺ τὰ κάλλη της θὰ σβήσῃ.

Μὲ τὴ λευκὴ τὴ φορεσιά σου ντύσου·
κάψε καὶ νάρδο, στὸ βαρύ του μῦρο
ν' ἀνάψῃ ἡ φαντασία μας. Στολίσου
σὰν νύφη, οἱ πόθοι ν' ἁπλωθοῦνε γύρω.

Τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σου ἀπόψε κλεῖσε
νεκρὴ νὰ μὴ θωρῇς τὴν κάθ' ἐλπίδα.
Γιορτάζει ὁ Χάρος! Καὶ τὰ φῶτα σβῆσε!
Ἡ νύχτα μυστική σκορπίζει ἀχτίδα.

Τρελλὴ γιορτὴ τῆς νύχτας, ποὺ θὰ λιώσῃ
σὲ λίγο ἐμπρός της ἀπὸ ζήλια ἡ μέρα.
Μὴ φοβηθῇς μὴ τὴν καρδιὰ ματώσῃ
ἡ ἀγάπη, ἡ ψεύτρα τῆς καρδιᾶς φοβέρα.

Ἔλα τὴ νύχτ' αὐτὴ νὰ τὴ χαροῦμε,
προτοῦ στὸ μακρινὸ ταξίδι πᾶμε.
Στὸ πέλαγος τῆς ἀρνησιᾶς σὰν μποῦμε,
καθὼς καὶ πρὶν μακριὰ ἀπὸ σένα θᾶμαι.

Σβῆσε τὰ φῶτα! τὴ χαρὰ ὅπως σβήνω.
Φωτίζουν ὅλα ψεύτικα ἐδῶ κάτου.
Τὸ μυστικὸ τῆς νύχτας ἄκουε θρῆνο,
ποὺ ἀρχίζει μὲ τὸ διάβα τοῦ θανάτου.

Νάρδο καὶ μόσκο κάψε γιὰ τιμή του
καὶ νὰ μεθύσῃ ἡ σκέψη! Δίχως τρόμο
κι ἀκούραστοι κ' ἐμεῖς μὲ τὴν ὁρμή του
θὰ τρέξουμε τὸν πεπρωμένο δρόμο.

Κ' ἔτσι νεκροί, πρὶν ἡ ζωή μας φύγῃ,
θὰ ἰδοῦμε τὴν ἀγάπη νὰ λυπᾶται,
πὼς δὲ μπορεῖ νά φέρνῃ πόνου ρίγη
μὲς στὴν καρδιά, ποὺ κτῆνος θὰ κοιμᾶται.

11 τοῦ Δεκέβρη 1901.

ΑΖΩΗ ΝΥΧΤΑ

Μὲς στὴν ἀπόλυτη σιωπὴ τῆς νύχτας βυθισμένοι,
κάποιο κρυφό μας ὄνειρο ζητούσαμε νὰ βροῦμε
στὸν ἔρμο δρόμο τῆς ζωῆς, ποὺ σὰν διαβάτες ξένοι
καὶ μὲ τῆς πλήξης τὸ βραχνὰ στοχαστικοὶ περνοῦμε.

Οἱ δυό μας! καὶ τριγύρω μας θλίψη βουβὴ ἁπλωμένη
μᾶς ἔσφιγγε. Κι ἂν θέλαμε τὸν πόνο μας νὰ εἰποῦμε,
τὴ σιγαλιὰ ἔτρεμε ἡ καρδιὰ τόσο, ποὺ νὰ σωπαίνῃ.
Καὶ τὴν αὐγὴ σὰν λυτρωτὴ προσμέναμε νὰ ἰδοῦμε

Πέρασε ἡ νύχτα· μακρινὸς ἦχος σημάντρου φτάνει,
ποὺ τὴν καρδιά μας ξύπνησε σὰν πέρασμα θανάτου.
Τ' ἄνθια μας χύνουν μυρουδιὰ σὰν νεκρικὸ λιβάνι.

Κι ὅλο προσμένουμε. Σκορποῦν ζωὴ θλιμένη οἱ δρόμοι,
ποὺ ἀντιδονεῖ τρεμουλιαστὰ πέρα, ψηλὰ καὶ κάτου.
Ὁ ἥλιος βγῆκε· ὅμως ἐμεῖς θὰ καρτεροῦμε ἀκόμη;

20 τοῦ Γενάρη 1902.

ΜΟΝΟΣ

Ὄνειρα δὲν κυνηγάω.
μήτε χίμαιρα γυρεύω νὰ νικήσω.
Ἕνας, μὲ τοὺς ἄλλους τοὺς πολλούς κ' ἐγὼ περνάω
ταπεινός, ποὺ ὅλο ξοπίσω
μόνος μένω καὶ ζητάω
τὴ φτωχή μου τὴν καλύβα κάπου ἀπόμερα νὰ στήσω

Κάποτ' ἔνιωσα ἕνα χέρι
δυνατό, πὼς μ' εἶχε ἁρπάξει
πρὸς τὸν κόσμο τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ὡραίου νὰ μὲ φέρῃ·
κ' εἶχε κ' ἡ ψυχή μου πόθο στὸ λιμάνι του ν' ἀράξῃ...
Ὅμως τώρα ποιός μ' ἀκούει; ποιός μὲ ξέρει;
Ὦ! κανεὶς στὴ μοναξιά μου μὴν ἐρθῇ νὰ μὲ ταράξῃ.

5 τοῦ Μάη 1902.

ΕΓΚΩΜΙΟ ΣΤΟΝ ΠΟΝΟ

1

Εἶν' ἀργά, εἶν' ἀργὰ γιὰ ν' ἀρχίσω
τῆς χαρᾶς τὸ τραγούδι νὰ εἰπῶ.
Καθὼς ἤρθα, θὰ ζήσω·
νὰ πεθάνω δὲ θέλω μ' ἀλλαγμένο σκοπό.
Τὸ ποτήρι τῆς λύπης κι ἂν ἤπια γεμάτο,
θέλω κι ἄλλο θὰ κράξω ξανά.
Ὄχι! ἐγὼ τὸ κεφάλι δὲ ρίχνω το κάτω!
Ποιὸς τοῦ πόνου ξανὰ τὸ κρασὶ μὲ κερνᾷ;

2

Κι ἂν τρυγῶ νέα λουλούδια, ποὺ ἀνθίσαν
ξαφνικὰ κάποια αὐγὴ στὸ βασίλειο τοῦ νοῦ,
ἄλλοι τόποι ἂν γιὰ μὲ λουλουδίσαν,
ἂς μεθᾷ με ὁ σκοπὸς τοῦ παλιοῦ τραγουδιοῦ.
Τὸ κρασί μου τ' ἀψὺ πάλι πίνω
στὸ θλιμένο χορό,
ποὺ μὲ πόθο νιογέννητο στήνω.
Χρυσοπότηρο λύπης στὸ χέρι κρατῶ.

3

Τραγουδῶ καὶ δοξάζω σε ὦ θλίψη!
—Στὴν ψυχὴ περηφάνια βαθιὰ τώρα νιώθω.—
Ποιὸς θὰ εἰπῇ, πῶς, ὁ πόνος ἂν λείψῃ,
τῆς ἀλήθειας θὰ νιώσῃ τὸν πόθο;
Ἡ ματιά σου ὅπου πέσῃ
συνταράζει κι ἀνάφτει καημούς.
Σκλάβο σου ἔτσι τὸ νοῦ μου ἔχεις δέσει,
ποὺ τοὺς θρήνους τοὺς κάνει ρυθμούς.

4

Γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὸν πόνο χρόνια ζῶ
σ' ἕνα δικό μου μοναχόκοσμο κλεισμένος.
Κι ὅμως τῆς πλάσης ὅλης τὴ φωνὴ γροικῶ,
γιατὶ δὲν εἶμαι τῆς ἀγάπης ξένος.

Βαθιὰ ἔχω κλείσει μέσα στὴν καρδιὰ
τὸν πιὸ μεγάλο πόνο ἀπὸ τὴ ζήση.
Κ' εἶναι χαρά μου ἡ μοναξιὰ
καὶ μὲ τὴ μοναξιὰ κ' ἡ ἀγάπη μου θὰ ζήσῃ.

5

Κι ἂν δὲ φτάνῃ ἡ ψυχή μου ὡς στὰ ὕψη,
ὅπου ὁ πόνος ὁ μεγάλος πετάει,
τὴ μαυρόπεπλη θλίψη
ὡσὰν πουλὶ ξεπεταρούδι ἀκολουθάει.

Κουρασμένη ἂς γυρεύῃ
χαμοκλάδι μιὰ στιγμὴ νὰ καθίσῃ·
νέα δύναμη ἀπ' τὸν πόθο μαζεύει
στὸ δακρυόβρεχτο δρόμο νὰ ὁρμήσῃ.

Τὸ μεθύσι τοῦ πόνου τὴν κράζει.
Σὰν ἀητός, ποὺ τὰ γνέφαλ' ἁπλοφτέρουγος σκίζει,
μιὰ στιγμὴ τὰ φτερά της τινάζει
καὶ στὰ ὕψη πρὸς τὸν πόνο δρομίζει.

Τὴν καλοῦνε θλιμένα ἀνθοτόπια νὰ μάσῃ
τὸν ξετίμητο μόσκο. Καὶ πέρα
στῆς ἀγάπης τὸν κόσμο νὰ φτάσῃ
τῆς γνέφει ἡ μεγάλη τοῦ πόνου μητέρα.

6

Παλιὸς ἀντίλαλος ξυπνάει·
θύμηση μακρινὴ μοῦ φέρνει·
μὲς στὴν καρδιά μου ὡραία σκορπάει
λαχτάρα, ποὺ ξοπίσω της μὲ σέρνει.
Κάποια φωνὴ γλυκόλαλη ἀπ' τὰ βάθη
παράμερης ζωῆς γροικιέται.

Κι ὁ ἀντίλαλος ἐστάθη
κι ἀπολογιέται:
— Μὴ μοῦ τὸ διώξῃς τ' ὄνειρό μου,
ποὺ ἀπ' τὰ παλιά μου χρόνια ὑφαίνω·
καὶ τὸ τραγοῦδι τὸ θλιμένο
μὴν ξαναρχίσῃς στὸ πλευρό μου.
Τὸ πικραμένο δάκρυ χύθηκε·
ἂς τρέξῃ πιὰ καὶ τῆς χαρᾶς, ποὺ λείπει.

Κ' ἡ φωνὴ ἀποκρίθηκε:
— Εἶν' ὄμορφη ἡ λύπη...

14-18 τοῦ Φλεβάρη 1903

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΑΝΕΡΩΤΕΥΤΟΥ

1

Τὴ ζήση ἡ νιότη μοῦ στολίζει
κι ὅλα σὰν ὄνειρο μὲ φτάνουν.
Μέσα μου ἐλπίδα λουλουδίζει.
Ὅμως γιατὶ τὴν ὀμορφιὰ ὅλα χάνουν;

Γεμάτος τῆς ζωῆς μου ὁ δρόμος.
Μὰ σφίγγει τὴν καρδιά μου ὁ πόνος.
Εἶναι ἡ ζωὴ δική μου· κι ὅμως
ὅπου σταθῶ κι ὅπου βρεθῶ εἶμαι μόνος.

2

Τί νάναι αὐτὸ τὸ καρδιοχτύπι,
ποὺ μοῦ ξυπνάει πάντα τὸν πόθο;
Πές μου, καρδιά μου, τί σοῦ λείπει;
— Ὁλόγυρά μου ἐρμιὰ κι ὀρφάνια νιώθω.

Καρδιά, καρδιὰ πόθους γεμάτη,
τί ἄλλο ποθεῖς νὰ σὲ γεμίσῃ;
— Μοιάζω τὸν ἔρημο διαβάτη,
ἂν μέσα μου κι ἀγάπη δὲν ἀνθίσῃ.

3

Ἡ ζήση μὲ φοβίζει. Ὅσο γυρεύω
βαθιὰ τὴ δύναμή της νὰ γνωρίσω,
κάτι σὰν ἄδειο τρομερὸ ἀγναντεύω
καὶ τὰ ὄνειρά μου δὲν τολμῶ νὰ τ' ἀντικρύσω.

Τὴν ὕπαρξή μου μελετῶντας, βρῆκα
τὸ διάβα μου ἀνωφέλευτο. Κ' ἐγίνη
μητέρα πόνων ἡ καρδιά. Τή γλύκα
τῆς μοναξιᾶς μου τή μισῶ τώρα κ' ἐκείνη.

4

Τὰ λούλουδα καὶ τἀστρα μοῦ γελοῦνε.
Τριγύρω μου ὅσα ζοῦνε κι ἀναπνένε
μὲ τὴν καρδιά μου μυστικὰ μιλοῦνε.
Μὰ δὲ μπορῶ νὰ νιώσω τί μοῦ λένε.

Στεῖρα ἡ σοφία τοῦ νοῦ, ποὺ ἔχω τρυγήσει
μὲς σὲ βιβλία, σοφὰ γραμμένα.
Δὲ δύνεται ἡ καρδιά μου νὰ μιλήσῃ
κι ὅλα γιὰ μὲ τώρ' ἀπομένουν ξένα.

3 τοῦ Ἀπρίλη 1901.

ΕΡΜΗ ΨΥΧΗ

Ἡ νύχτ' αὐτή, ποὺ τόσο καρτεροῦσες,
τάχα τί θὰ σοῦ εἰπῇ, ψυχὴ θλιμένη;
Τί θὰ σοὺ εἰπῇ, ψυχή, ποὺ ὅλο ζητοῦσες
τοῦ πόνου ἡ νύχτα ἐμπρός σου νὰ προβαίνῃ;

Τί ἔχει νὰ εἰπῇ σ' ἐσένα, ποὺ θαρροῦσες,
πὼς μὲ τὴ λύπη εἶν' ἡ ζωὴ δεμένη;
Τί θὰ σοῦ εἰπῇ, ψυχή, ποὺ λαχταροῦσες
στὴ μοναξιὰ νὰ μένῃς βυθισμένη;

Μὲς στῶν ὡρῶν της τὴ σιωπὴ ἂν σιμώσῃς
κάποιο ὄνειρο, ποὺ πόθος σου ἔχει γίνει,
λύπη διπλῆ, φτωχὴ ψυχή, θὰ νιώσῃς.

Στὴ νύχτα τὴν παντοτεινὴ — ἐκεῖ μόνο
θὰ σοῦ μιλήσῃ ἡ ἀγάπη κ' ἡ γαλήνη,
ψυχή μου, ἐρωτεμένη μὲ τὸν πόνο.

10 τοῦ Δεκέβρη 1903.

ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΜΕΝΟΜΕΝΗ

1

Ὦ ἐσύ, ποὺ ἡ ἔρμη ψυχή μου σὲ προσμένει!
Πῶς νὰ σὲ τραγουδήσω;
Πῶς τὸ τραγούδι νὰ σοῦ εἰπῶ, ποὺ τὴ θλιμένη
χαρά μου ὅλη νὰ κλείσω;

Ἐξωτικὰ στὸ νοῦ μου σ' ἔχω ζωγραφίσει
σὰν ὄνειρο ζωῆς ὡραίας·
μὲς στὴν ψυχή μου, ὦ γλυκαπαντοχή μου, σ' ἔχω κλείσει
σὰν ἄγαλμα χαρούμενης ἰδέας.

2

Ὡσὰν βάρδος τοῦ πόνου μιὰ νύχτα, ὦ καλή μου,
στὴν ψυχή σου θαρθῶ νὰ μιλήσω
Ἔτσι τώρα βαθιὰ στὴν καρδιά μου μιλεῖ μου
ὅ,τι δίνει μου δύναμη νὰ ποθῶ ν' ἀγαπήσω.

Λόγια πύριν' ἀγάπης κι ἂν ξέρω νὰ λέω,
δὲ θὰ εἰπῶ, στὴν ψυχή σου ἅμα φτάσω·
στὸ βωμὸ τῆς ἀγάπης μ' ἀρέσει νὰ κλαίω,
ὡς ποὺ πέρ' ἀπ' τὸν κύκλο τῆς ζωῆς νὰ περάσω.

Τί στεφάνια γιὰ σέν' ἀπὸ ρόδα καὶ κρῖνα νὰ πλέξω;
Πῶς τὸν πρόσκαιρο μόσκο στοῦ μόσκου νὰ φέρω τὴ βρύση;
Τὴν ψυχή σου μὲ δάκρυα θὰ βρέξω.
Ἔτσι ξέρ' ἡ καρδιά μου, ὦ καλή, ν' ἀγαπήσῃ.

21 τοῦ Μάρτη 1904.

ΑΚΟΜΗ

Κάποια χρόνια θυμᾶμαι,
ποὺ τριγύρω μου ἀνθοῦσαν λουλούδια
καὶ ξεσποῦσε ἡ ψυχὴ σὲ τραγούδια.
Κάποια χρόνια λυπᾶμαι,
ποὺ μ' ἐβλέπαν μονάχο διαβάτη
σ' ἕνα κόσμο δικό μου νὰ φτάνω
γελαστός, μὲ καρδιὰν ἀπ' ἀγάπη γεμάτη
γιὰ ὅ,τι ζῇ καὶ πεθαίνει ἐδῶ πάνω . . .

Μιὰ στιγμὴ σὲ μιὰ λίμνη εἶχα φτάσει·
στὰ γαλάζια νερά της—ὡς σ' αἰθέρινη πλάση—
μὲ λαχτάρα τὰ μάτια βυθίζω·
κ' εἶδα—πάλι, ὦ ψυχή, τί θυμίζω ;—
κόσμους ἄλλους καὶ ξένους,
φωτεινούς, δίχως φῶς, γελαστούς, πικραμένους.

Τὸ δικό μου ὅμως κόσμο δὲν εἶδα.
Τὴν ψυχή μου τὴν ἔσφιξε ὁ πόνος,
Μὰ σπαρτάρισε μέσα μου ἐλπίδα,
πὼς θὰ φέρῃ τὸν κόσμο μου ὁ χρόνος.

Καὶ διαβάτης μονάχος ἀκόμη,
μὲ τὸν ἴδρο, ποὺ φέρνουν μου οἱ τρόμοι,
σὲ μιὰ στράτα μ' ἀγκάθια στρωμένη
περπατῶ φορτωμένος στοὺς ὤμους ἐλπίδας σταυρό.
Κι ἀπ' ἀγάπη γεμάτος γιὰ ὅ,τι ζῇ καὶ πεθαίνει
τὸ δικό μου τὸν κόσμο γυρεύω νὰ βρῶ.

18 τοῦ Μάη 1904.

ΣΚΛΑΒΑ ΨΥΧΗ

Κάθε νύχτα τὴν ψυχή μου
ὅμορφο ὄνειρο χαδεύει·
τὸ θυμᾶμαι, ὅταν ξυπνήσω,
κ' ἡ ψυχή μου τὸ γυρεύει.

Ὅταν τῆς αὐγῆς τὰ ρόδα
τὸ σπίτι ὅλο πλημμυρίσουν,
στὸ θαμπόφεγγο τὰ μάτια
τ' ὄνειρό της θὰ ζητήσουν.

Καὶ τὴν ὥρα, ποὺ τὸ δεῖλι
μὲς στὰ ρόδα του πεθαίνει,
τ' ὄνειρό της ἡ ψυχή μου
ν' ἀντικρύσῃ περιμένει.

Κ' ἔτσι μάταιου πόθου σκλάβα
ἡ ψυχή μου ἀναζητάει
ὅ,τι γιὰ νὰ φύγῃ ἀμέσως
ἁπλ' ἀπ' τὴ ζωὴ περνάει.

12 τοῦ Ὀχτώβρη 1905.

ΠΟΘΟΣ

Δίχως καθόλου νὰ τὸν νιώθω
πῶς ἔρχεται καὶ πῶς φωλιάζει
μὲς στὴν καρδιά μου, κάπιον πόθο
πάντα μου ἀκούω νὰ μοῦ φωνάζῃ:

— Κατόπι μου ἔρχου! θὰ σὲ φέρω
στὶς μέρες, ποὺ ἡ χαρὰ στολίζει·
νὰ σὲ περνῶ ἀπὸ μέρη ξέρω
ποὺ ἥλιος ἐλπίδας τὰ φωτίζει·

ὁδηγητής σου ἐγὼ θὰ γίνω
στὴ χώρα τοῦ ὄνειρου νὰ φτάσῃς·
λευκὰ κι ἀγνὰ καθὼς τὸ κρῖνο
τὰ ἰδανικά σου ἐκεῖ νὰ πλάσῃς·

νὰ σταματᾷς τὴ σκέψη σου ὅπου
τὸ σύνορο εἶναι τῆς γαλήνης
καὶ τὴ φωνὴ ν᾽ ἀκοῦς τοῦ ἀνθρώπου
νἄρχεται σὰν τραγοῦδι εἰρήνης·

σὰν ὥρα δειλινοῦ, ποὺ ἁπλόνει
τὰ μάγια της πάνω στὴ φύση,
ἡ δύναμή μου θὰ σὲ ζώνῃ
φῶς στὴν ψυχή σου νέο νὰ χύσῃ·

νὰ βλέπῃς πάντα ὅλη τὴν πλάση
σμίξιμο ὡραίου κι ἀγάπης νάναι·
πὼς ἔχουν τὴ χαρὰ ἀγκαλιάσει
κι ὅσα ἔρχονται κι ὅσα περνᾶνε·

τὴν ὁμορφιὰ πάντα νὰ σμίγῃς
καὶ νἄναι τῆς ζωῆς σου ὁ νόμος·
μ᾽ ἥσυχο μάτι νὰ ξανοίγῃς
ποῦ τῆς ζωῆς σὲ φέρνει ὁ δρόμος·

τοῦ ταπεινοῦ καὶ τοῦ ἀδυνάτου
νἆσαι ὁ ἀδερφός· κάθε του λύπη,
λύπη ζωῆς, λύπη θανάτου
νὰ σοῦ γεννάῃ τὸ καρδιοχτύπι.

Κατόπι μου ἔρχου! προτοῦ πέσῃς
στὰ δολερὰ χέρια τῆς πλήξης,
μαζί μου πάλι θὰ μπορέσῃς
χαρούμενες στιγμὲς νὰ σμίξῃς . . .

Δίχως καθόλου νὰ τὸ νιώθω
ποιὰ μοῖρα νὰ τὸν ἔχῃ φέρει
τέτοιο σκληρὸ καὶ μάταιο πόθο,
πέφτω μὲς στὸ ἄγριο του καρτέρι.

Κι ὅλο ἡ φωνή του μοῦ θυμίζει
πόσο ἡ ζωὴ ποθεῖ τὸ ψέμα·
κι ὅλο ἡ ψυχή μου θρῆνο ἀρχίζει
κι ἀπ᾽ τὴν καρδιά μου στάζει τὸ αἷμα.

17 τοῦ Αὔγουστου 1906

ΘΛΙΨΗ

Ψυχή, πού πῆρες σύντροφο τὸν πόνο καὶ τὴ θλίψη,
πῶς λαχταρᾶς τὸ θλιβερὸ τοῦ χυνοπώρου δεῖλι,
τὴν ὥρα, ποὺ τὸ κλάμα της ἀργὸ ἡ βροχὴ θὰ στείλῃ
καὶ τ᾽ οὐρανοῦ τὸ πρόσωπο νέφη θὰ τὄχουν κρύψει.

Ὅ,τι μὲ τὸ παράπονο καὶ μὲ τὴ λύπη μοιάζει
τὸ ἀναζητᾷς νὰ τὸ χαρῇς σὰν ἀκριβὴ χαρά σου
τοῦ γκιώνη ὁ θρῆνος, τἀλαφρὸ ψιθύρισμα τοῦ δάσου
θαρρεῖς, πὼς εἶναι μίλημα κρυφό, ποὺ σοῦ ταιριάζει.

Τὴ θλιβερὴ ποθεῖς φωνή, ποὺ σιγολέει τὸ κῦμα
στὴν ἀμμουδιά, τῶν καλαμιῶν τῆς λίμνης τὸ τραγούδι,
τὸ στέναγμα, ποὺ ὅταν κοπῇ θ᾽ ἀφίσῃ τὸ λουλούδι,
τό δάκρυ, ποὺ κυλάει πικρὸ σ᾽ ἀγαπημένο μνῆμα.

Ψυχή, ποὺ κάθε θλιβερὸ καὶ πονεμένο σμίγεις
κι ὅλο θαρρεῖς πὼς σοῦ μιλεῖ βαθιὰ ἡ ψυχὴ τῆς πλάσης,
πῶς λαχταρᾶς τὸ ἀνθρώπινο τὸ δάκρυ ὅλο νὰ μάσῃς
κι ἀπ᾽ τὴ ζωὴ σὰν θλιβερὸ παράπονο νὰ φύγῃς.

14 τοῦ Ὀχτώβρη 1906.

ΜΟΙΡΑ

Πάντα καὶ πάντα ἴδιο κι ἀκούραστο
τῆς μοίρας μου τὸ χέρι
θὰ κυβερνάῃ τὶς μέρες μου·
κι ὥς ὅτου νὰ μὲ φέρῃ
στοῦ θλιβεροῦ μου ταξιδιοῦ τὸ τέλος,
μέρες γλυκές, μέρες πικρὲς καὶ μέρες, ποὺ εἶναι μόνο
πλήξη γεμάτες κι ἄδειο,
γεμάτες ἄδειο—περισσότερο ἀπ' τὸν πόνο—
θ' ἀνιστοροῦν τὸ μάταιο τὸ ταξίδι μου.
Πάντα καὶ πάντα γελασμένη
σὲ πόθους κι ὄνειρα ἡ ζωή μου,
πικρὴ ἡ ζωή μου θὰ προσμένῃ
τῆς μοίρας μου τὸ χέρι
νὰ πέσῃ ἀποσταμένο κάτου
καὶ τὸ στερνὸ τὸ κίνημά του νὰ μοῦ δείξῃ
τὸ λιμάνι τοῦ θανάτου.

14 τοῦ Φλεβάρη 1907.

ΝΕΟΣ ΠΟΘΟΣ

Κι ὅταν δικό της μ' ἔχῃ ἡ λύπη
κι ὅταν σιγὰ ἡ χαρὰ μὲ κράζῃ,
πόθος κρυφὸς ποτὲ δὲ λείπει
μὲς στὴν καρδιά μου νὰ φωλιάζῃ.

Μήτε καὶ τώρα, ποὺ γυρεύω
τοὺς μάταιους πόθους νὰ ξεχάσω,
δὲν τὸ μπορῶ νὰ μὴ πιστεύω
σ' ὅποινε πόθο νέο θὰ πλάσω.

Κι ὁ νέος ὁ πόθος δὲν εἶναι ἄλλος
παρὰ ὁ παλιός, ποῦ ὅλο γυρίζει
πιὸ δυνατὸς καὶ πιὸ μεγάλος
καὶ τὴν ψυχὴ κάνει νὰ ἐλπίζῃ.

Τὸν τέτοιο πόθο νὰ ξεφύγω
δὲν τὸ μπορῶ κι ἂν τὸ θελήσω...
Εἶναι γραφτὸ πάντα νὰ σμίγω
ὅ,τι ζητῶ νὰ λησμονήσω.

3 τοῦ Ἀπρίλη 1907.

Η ΠΛΗΞΗ

Σὰν τὸ φονιᾶ, ποὺ ξέρει
στὴ σάρκα νὰ βυθίζῃ
καὶ νὰ στρηφογυρίζῃ
τὸ κοφτερὸ μαχαῖρι,
τὴν ἀτσαλένια μπήγεις
ματιά σου στὴν ψυχή μου
καὶ μὲς στὴν ὕπαρξή μου
πλῆθος πληγὲς ἀνοίγεις.

Τὴ θέληση σκοτόνεις
μ' ὅσο μοῦ φέρνεις πόνο·
μὲ τὴν πνοή σου μόνο
τὸ γέλιο θανατόνεις.
Σὰν λίβας νὰ φυσάῃ
τὸ πέρασμά σου μοιάζει
καὶ τὸ βαθὺ μαράζι
πιστὰ σ' ἀκολουθάει.

Εἶν' ἔργο σου — ὅταν μπαίνῃς
μὲς στὴ ζωὴ νικήτρα,
τοῦ χάους μαύρη φύτρα,
τοὺς πόθους νὰ μαραίνῃς.
Ὅταν χτυπᾷς, θρονιάζεις
τὸ ἄδειο μονάχα ἐντός μας
καὶ τὸ ἄδειο πάντα ἔμπρός μας
νὰ βλέπουμε προστάζεις.

Τὸ ἄδειο σου ὅταν καλῇ με,
στέκω βουβὸς σὲ μιὰ ἄκρη,
δίχως στὰ μάτια δάκρυ
καὶ ζῶ σὰν νὰ μὴν εἶμαι.
Στὴν τραγικὴ θωριά μου
τῶν ὅλων ἡ ἀηδία
γράφει τὴν τραγωδία,
ποὺ παίζεις στὴν καρδιά μου.

Κάθε στιγμή μου κάνεις
νύχτα νὰ μοιάζῃ μαύρη,
ὅπου ποτὲ δὲ θἄβρῃ
ὁ νοῦς τὸ φῶς τῆς πλάνης.
Ἐσὺ δὲν εἶσαι ψέμα!
μὲ τὴ ματιά, ποὺ μπήγεις
στὸ νοῦ, πληγὲς ἀνοίγεις,
τὸ δάκρυ γίνετ' αἷμα!

17 τοῦ Νοέβρη 1907

ΥΜΝΟΣ ΣΤΗ ΝΥΧΤΑ

Νύχτα, καὶ πάλι σ' ἔνιωσα γλυκιά, καλὴ νά φτάνῃς·
μὲς στὴν ἀνήσυχη ψυχὴ τὴν ἡσυχία σου ἁπλόνεις·
λιμάνι ἀπάνεμο τοῦ νοῦ τὴ σιγαλιά σου κάνεις·
τὴν ὀμορφιὰ τῆς μοναξιᾶς στὸ πνεῦμα ἐμπρὸς ὀρθόνεις.

Τὶς μυστικές σου ἀκούω φωνὲς τὴ φαντασία νὰ ἐγγίζουν
σὰν μακρινὰ μιλήματα, ποὺ ἀνιστοροῦν καὶ λένε
καρδιῶν λαχτάρες, ὄνειρα ποὺ φεύγουν καὶ γυρίζουν,
σιγαληνὰ δάκρυα ματιῶν, ποὺ κάποια ἀγάπη κλαῖνε.

Σκυφτός πάνω στὶς ὧρές σου τὸ πέρασμά σου νιώθω
νὰ λέῃ ποιὰ νύχτα πιὸ βαθιὰ καὶ πιὸ γεμάτη εἰρήνη
θἄρθῃ νὰ πάρῃ ἀπ' τὴν ψυχὴ κάθε θλιμένο πόθο,
ποὺ σὰν στερνὸς χαιρετισμὸς τοῦ διάβα μου θὰ μείνῃ.

Κι ἀκόμη, ὦ νύχτα, τὶς στιγμές, ποὺ νἄρχουνται ἀντικρύζω
τόσο γλυκές, τόσο ἥσυχες καὶ βλέπω νὰ περνᾶνε
σὰν ὄνειρο, ξεχάνουμαι μὲς στ' ὄνειρο κ' ἐλπίζω
κι ὁ θάνατος ἔτσι γλυκὸς κ' ἥσυχος ἔτσι νἄναι.

6 τοῦ Γενάρη 1908.

ΜΗΤΕΡΑ ΜΟΥ

Μητέρα μου, ἡ καρδιά σου πῶς χτυποῦσε
κάθε στιγμή, ποὺ μ' ἔβλεπες νὰ μένω
στοχαστικός, σὰν ἡ ψυχή νὰ ὁρμοῦσε
κάποιο ὄνειρο νὰ φτάσῃ μακρυσμένο.

Πῶς ἔτρεμες! καὶ πῶς μ' ἀκολουθοῦσε
τὸ μάτι σου στὸ δρόμο τὸ θλιμένο,
ποὺ διάλεγε ἡ ζωή μου. Καὶ γροικοῦσε
πάντα ἡ ψυχὴ τὸ παραπονεμένο

τὸ ρώτημά σου: — Ποῦθε λύπη τόση,
κακόμοιρο παιδί, νἄχῃς γνωρίσει; . . .
Ξέρω πὼς τὴν καρδιά σου εἶχε ματώσει

ὁ πόνος σου γιὰ μέ, ποὺ τώρα πάλι
κράζει ὡς παιδὶ τὸν ἄντρα νὰ τὸν κλείσῃ
στὴ ζεστασιά της ἡ γλυκιά σου ἀγκάλη,

23 τοῦ Φλεβάρη 1908.

IN AETERNUM

Καὶ περνοῦνε τὰ χρόνια
ὅμοια τὄνα μὲ τἄλλο·
τῆς ζωῆς τὸ ροδάνι
ἴδιο πάντα γυρίζει.

Καὶ προσμένεις, ψυχή μου,
τ' ὄνειρό σου νὰ σμίξῃς·
κι ὅλο καῖς τὰ φτερά σου
σὲ κάποια ἄσβηστη φλόγα.

Καὶ προσμένεις ἀκόμα
καθὼς κι ὅταν ἁπλῆ ἦσουν·
κι ὅλο κάνεις τὸν πόθο
πικρὸ μόνο τραγούδι.

Καὶ περνοῦνε τὰ χρόνια
κ' ἕνα φάντασμα πάντα
κυνηγᾷς, ποὺ σὲ φεύγει.....
Μὰ τραγούδα, ψυχή μου!

10 τοῦ Ὀχτώβρη 1908.

ΝΑΤΑΛΙΑ

I

ΧΑΙΡΕ..

Χαῖρε χαρούμενη ὀμορφιὰ
καὶ γελαστὴ ἀθωότη!
Μέσα στὸ φῶς, ποὺ γύρω σου
λαμπρὸ σκορπίζει ἡ νιότη,
τὰ μάτια μου, τὰ θλιβερὰ
τὰ μάτια μου, βυθίζω·
κ' ἐκεῖ σὰν ν' ἀντικρύζω
κάποιας παλιᾶς ζωῆς χαρά,
φέρνω τὸ νοῦ μου πίσω
σὲ χρόνια... ποιά; τὴ δύναμη
δὲν ἔχω ν' ἀναστήσω
πόθους παλιούς, παλιὰ ὄνειρα
κ' ἐλπίδα πεθαμένη.
Καλλίτερα ὅ,τι πέθανε
στὸν τάφο του νὰ μένῃ,

Ἀθώα παρθένα, γύρω σου
γέλιο ἡ ζωὴ σκορπίζει·
τὸ πρόσωπό σου ὅλ' ἡ δροσιὰ
τοῦ Ἀπρίλη τὸ στολίζει·

κι ἀπ' τὴν ψυχή σου ἕν' ἄλλο φῶς
γύρω σου τώρα ὑψόνεται,
ποὺ ἁπλόνεται κι ἁπλόνεται
καὶ ποὺ σὰν φωτοστέφανο
στὰ χρόνια σου ἔχει γίνει...
Νιώθω τριγύρω μου νὰ ζῇ
παλιοῦ καιροῦ γαλήνη·
μὰ μένει ὁ φόβος τῆς ζωῆς
μὲς στὴν ψυχή μου τόσο,
ποὺ δὲν τολμῶ τὸ στοχασμό
στὸ φῶς σου νὰ σιμώσω.

Ἡ δύναμη τῆς νιότης σου
στὸ λογισμό μου φέρνει
χρόνια παλιά· κι ἂν ὁ καιρός,
διαβαίνοντας, μοῦ παίρνῃ
κάθε μου πόθο καὶ χαρὰ
κ' ἔχω λατρεία τὸν πόνο,
γιὰ τὴν ἀγάπη θρόνο
μπορῶ νὰ στήσω· ἡ φλόγα της
οὔτε στιγμὴ νὰ σβήσῃ
δὲν ἄφισα· κι ἀστείρευτη
τοῦ πόνου ἂς εἶναι ἡ βρύση.
Χαῖρε, χαρούμενη ὁμορφιά!
Στὸ φῶς σου, ποὺ ἀντικρύζω,
σὰν τῆς ἀγάπης ὁ πιστὸς
τὸ δρόμο πάλι ἀρχίζω.

15 τοῦ Ἀπρίλη 1909

II

ΕΝΩ ΠΛΗΘΑΙΝΕΙ Η ΑΓΑΠΗ

1

Κάτι ἡ καρδιά μου τραγουδεῖ
καὶ μέσα της δὲν κλεῖ τὸν πόνο.
Θαρρῶ, πὼς γίνουμαι παιδί·
θαρρῶ, πὼς τώρα ξανανιόνω.

Λέει τὸ τραγούδι της πολλά·
τὸ νοῦ πέρ' ἀπ' τὴ ζήση ὑψόνει.
Δάκρυ χαρούμενο κυλᾶ.
Ἡ ἀγάπη μέσα μου ριζόνει.

2

Γεμάτη πόθους ἡ καρδιὰ
ἀναμετράει πάλι τὴ ζήση.
Τριγύρω μου δὲ νιώθω ἐρμιὰ
καὶ πίνω ἀπ' τῆς ζωῆς τὴ βρύση.

Γροικῶ τὴ μυστικὴ φωνή,
ποὺ ἀπ' τὴν ψυχὴ τῆς πλάσης βγαίνει.
Εἶναι ἡ ζωή μου φωτεινή.
Ἡ ἀγάπη μέσα μου πληθαίνει.

3

Οἱ λογισμοί μου ξεπερνοῦν
κάθε ἄγνωρη χαρὰ τῆς ζήσης·
σοφοὶ μελετητὲς γυρνοῦν
μὲς στὸ ἀνοιχτὸ βιβλίο τῆς Φύσης.

Νικήτρα ἡ ἀγάπη μου τὸ φῶς
στὸ θαμπωμένο νοῦ μου φέρνει.
Κάθε μου στοχασμὸς κρυφὸς
τὸ φέγγος τῆς ἀγάπης παίρνει.

4

Δὲν εἶμαι πιὰ ὁ ταξιδευτὴς
στὸν ἔρημο τῆς ζήσης δρόμο·
μήτε τοῦ πόθου ὁ δουλευτής,
ποὺ ἀντίκρυζε παντοῦ τὸν τρόμο.

Μέσα μου δύναμη ξυπνᾶ,
ποὺ κόσμους νέους μοῦ θεμελιόνει.
Τὸν τρόμο ὁ νοῦς μου προσπερνᾶ
καὶ στὸ ρυθμὸ τοῦ ὡραίου σιμόνει.

17 τοῦ Μάη 1909.

III

IN CLORIAM AMATAE

1

Τοῦ δειλινοῦ τὰ μάγια εἶχανε σμίξει
τὶς ἐρωτιάρες ἄνθινες μοσκοβολιές.
Παντοῦ κρυφὲς πηγὲς ζωῆς εἶχαν ἀνοίξει.
Μὲς στὸ ἄπειρο τριγύριζαν πλάστρες φιλιές.
Βαθιὲς σιωπὲς καὶ ταραχῆς ὁρμὲς ἀδερφωμένες
τῆς φύσης διαλαλοῦσαν τοὺς ρυθμούς.
Οἱ πιθυμιές, ὥς στὴ δουλεύτρα δύναμη ὑψωμένες,
σκορπίζανε ζωῆς τρικυμισμούς.
Στὸ πνέμα ἐμπρὸς ὁλάνοιχτο τῆς Χτίσης τὸ βιβλίο.
Σοφὴ κ' ἡ ὕπαρξή μας ὅλη τέτοιαν ὥρα...
Κ' ἐσύ, τὰ μάτια σου βυθίζοντας στὸ μεγαλεῖο
τοῦ ἀπείρου, ἤσουν ὡς νἄφερνες ὄνειρ' ἀπὸ ἄλλη χώρα.

7

Μὲς στῶν ματιῶν σου τὸ βυθὸ τὴν ἁρμονία ζητοῦσα.
Ἔπλαθε ὁ πόθος ἄγνωρους ρυθμοὺς
κ' ἡ ζήση, σὰν πηγὴ δροσολαλοῦσα,
μουρμούριζέ μας ἀνιστόρητους εὐτυχισμούς.
Δὲν ὕπαρχε ἄδειο τίποτα γιὰ μᾶς· ὅλα γεμάτα
ἀπὸ γλυκοὺς ἀντίλαλους παγκόσμιου τραγουδιοῦ.
Καὶ ξαναζοῦσαν πρόσχαρη ζωὴ τὰ ὄνειρα τὰ φευγάτα·
κ' εἶχε ὁμορφιὰ ἡ χαρά μας σὰν χαρὰ παιδιοῦ.
Κ' ἦταν ἀντίκρυ τὰ βουνὰ στὸ φῶς λουσμένα
κ' ἦταν ἡ δύση πλάστρα ὑπόσκεση σὰν στοχασμὸς κρυφός.
Καὶ τἄβλεπα ὅλα στῆς ἀγάπης τὸ ρυθμὸ δεμένα,
τί ἦταν τὸ φέγγος τῶν ματιῶνε σου πιὸ δυνατὸ ἀπὸ φῶς.

3

Κάτου ἀπ' τὴ λεύκα ὀρθή, στητή σὰν ἄγαλμα
τῆς Ἥβης, τὴ δροσιὰ σκορποῦσες.
Κ' ἤσουν ὁλάκαιρη ἡ ζωή, ποὺ μὲ χαμόγελο
τὴ δόξα τῆς δημιουργίας τραγουδοῦσες.
Στὸ νοῦ μου ἡ δύναμή σου ὑψώθηκε
μονάχος ἐξουσιαστὴς τῆς ζήσης·
καὶ φάνταζες στὸ σκλαβωμένο πνέμα μου
σὰν τὴ χαρούμενη ὁμορφιὰ τῆς φύσης.
Κι ὅταν τὰ μάτια σου μὲ σύρανε στὰ βάθη τους,
ἔφερα τὴ λατρεία μου κι ἀπ' τὴν ἀγάπη πέρα,
γιατὶ στὴν πλάστρα σου τὴ νιότη ἀντίκρυζα
τοῦ ἄφταστου πόθου τὴ μητέρα.

4

Σάλευε μὲς στοῦ δειλινοῦ τ' ἀπόσκιο γλυκιὰ εἰρήνη.
Ὅλα σὲ βυθισμὸ εἶχαν πέσει. Ἡ πλάση
ἦταν ὁλάκαιρη ἡ γαλήνη.
Κι ὁ νοῦς μας εἶχε τὴ σιωπὴ τῆς ἁρμονίας ἀγκαλιάσει.
Τὸ ἀγέρι δὲν ἀνάδευε τὰ φύλλα ὡς γιὰ νὰ κλάψῃ.
Κάθε πουλάκι σὲ κλαδὶ στεκόταν ζυγιασμένο
Στὴ ρεματιά του ἀπότομα κι ὁ γρύλος εἶχε πάψει.
Σὰν μυστηρίου προμήνυμα παντοῦ ἦταν ἁπλωμένο.
Κ' ἐνῷ ἅγιος τρόμος ἔδενε μὲ τὴ σιωπὴ τὸ πνέμα
ἄρχιζε ὁ πόθος γύρω μας τὰ δίχτυα του ν ἁπλόνῃ·
καὶ νιώθαμε, σὰν νὰ γλυτόναμε ἀπ' τὸ ψέμα,
πὼς στῆς ἀγάπης τὸ βυθὸ τῆς φύσης ὁ ρυθμὸς τελιόνει.

5

Ὅλο τὸ φῶς της εἶχεν ἡ ὁμορφιὰ παντοῦ σκορπίσει·
κι ὅλα τὰ νιώθαμε σὰν φῶς ὡς στὴν ψυχὴ νὰ φτάνουν.
Τὸ καθετὶ μὲ πάθος εἴχαμε ἀγαπήσει
σὰν ἀκριβοὺς δικούς μας, ποὺ σὲ λίγο θὰ πεθάνουν.
Καὶ νά! σὰν τοὺς πρωτόγονους ἀνθρώπους ξαφνισμένοι,
κάποια παροπονιάρα καὶ γλυκιὰ ἁρμονία
ἀπ' ὅλα τὰ τριγύρω μας ἀκούσαμε νὰ βγαίνῃ·
κ' ἔσφιξε τὴν καρδιά μας θλίψη κι ἀγωνία.
Μά ἐνῷ βουβοί, στοχαστικοὶ στηλόναμε τὰ μάτια κάτου,
μέσα μας χύθηκε μ' ὁρμὴ κάποιο μυστήριο νέο.
Τὸν ἔρωτα ὡς στὴ δύναμη φέραμε τοῦ θανάτου
καὶ νιώθαμε τὸ θάνατο σὰν τὴ ζωὴν ὡραῖο.

6

Ἡ νύχτ᾽ ἀργὰ κατέβαινε· σ᾽ ὅλη τὴν πλάση
χυνόταν ἡ σιωπή· κάποια μουγκάδας μαργοσύνη
ὅλα τὰ πάντα εἶχε ἀγκαλιάσει·
κι ὅλα γνωρίζανε τῆς μοναξιᾶς τὴν ἁγιοσύνη.
Τὸ πνέμα ἐλεύθερο ἔβρισκε τοῦ βυθισμοῦ τὸ δρόμο.
Εἶχε ἡ καρδιὰ ἀνταπόκριση γλυκιὰ μ᾽ ὅλη τὴ φύση.
Δεμένοι οἱ πόθοι μένανε στῆς ἁρμονίας τὸ νόμο.
Τῆς ὁμορφιᾶς ἡ λάμψη φώτιζε τὴ ζήση.
Κ᾽ εἶχε ἡ ψυχή μας τὸ βαθὺ ζυγώσει πόθο,
σὰν τὶς στιγμές, ποὺ λαχταράει σὲ κάτι νὰ πιστεύῃ.
Κ᾽ ἐσύ, ψηλὰ στηλόνοντας τὰ μάτια, ἔλεγες : νιώθω,
ὅτι παντοῦ καὶ μέσα μας ζωὴ κι ἀγάπη βασιλεύει.

7

Ἀστροφεγγιᾶς μυστήριο στὸν οὐρανό.
Τριγύρω μας βαθιὰ γαλήνη.
Γύριζε ὁ νοῦς μὲς σὲ ταξίδι μακρινὸ
κ᾽ εἶχαν οἱ λύπες ἔξω ἀπ᾽ τὴ ζωή μας μείνει.
Εἶχανε γίνει ἕνα τὸ πάντα κ᾽ ἡ στιγμή·
Ἀργὸς κι ὁ νόμος κάθε χαλασμοῦ κοιμόταν.
Δημιουργίας ξεσποῦσε ὁλοῦθε ὁρμή·
αἰωνιότητα παντοῦθε ἀποκρινόταν.
Κ᾽ ἐμεῖς, ὁλάκαιροι ἁρπαγμένοι ἀπὸ τὴ φύση,
θριαμβευτή μας νιώθαμε τὸν πόθο.
Κ᾽ ἔτσι, πρὶν ἡ ματιά σου ἐρωτεμένη μὲ ρωτήσῃ,
σοῦ εἶπα : Τὸ πόσο σ᾽ ἀγαπῶ τώρα τὸ νιώθω.

8

Τῆς ζήσης τὸ μυστήριο τὄχαμε ἀντικρύσει.
Δούλευε ἡ ἀγάπη ἀκούραστη νὰ ξεδιαλύνῃ
τὸ πῶς ὁ κάθε πόθος πλάθεται καὶ πῶς θὰ σβήσῃ.
Κ' ἔτσι ἡ σοφία πιστὴ συντρόφισσά μας εἶχε γίνει.
Κ' εἶχε γιὰ μᾶς ξεχωριστὴ τὴ χάρη
κάθε ἁπαλὸ μουρμούρισμα τοῦ ἀγέρα·
κάθε φιλί, πού τ' ἄνθια στέρνανε στὸ λαγαρὸ φεγγάρι·
κάθε ἀηδονιοῦ τραγούδι, ποὺ ἔσβηνε μακριὰ καὶ πέρα.
Μιλοῦσαν ὅλα στὴν καρδιά μας. Κ' ἡ ψυχή μας
τὰ σύνορα τῆς ζήσης προσπερνῶντας, εἶχε ἁπλώσει
τὴν ὕπαρξή μας ὅλη μὲς στὸν πόθο: ἡ προσευχή μας
ὡς στὴ λατρεία τοῦ ὑπέρτατου ρυθμοῦ νὰ σώσῃ.

9

Πλάστρα ἡ στιγμή, ποὺ μᾶς κρατοῦσ' ἐκεῖ
στὴν ἀνιστόρητη γαλήνη· ἕνα ἡ ψυχὴ κ' ἡ φύση.
Μ' αἴσθησες μύριες νιώθαμε τὴ μυστικὴ
φανέρωση, πού γύρω μας σκορποῦσε ἡ ζήση.
Πέρ' ἀπὸ κάθε ἀνθρώπινο κι ὁ νοῦς
λαχτάριζε κάποια θρησκεία νέα νὰ πλάσῃ.
Ἡ σκέψη ἐλεύθερη ἀπὸ νόμους ταπεινούς,
ὅ,τι προτοῦ τή δείλιαζε ζητοῦσε ν' ἀγκαλιάσῃ.
Κ' ἐνῷ βαθιὰ στὰ μάτια σου τέτοια στιγμὴ
κοιτοῦσα, σίμωσα ὅ,τι κυνηγοῦσα.
Τή νέα θρησκεία μου ἔφτιανα, γιατί
περσότερο κι ἀπὸ τὴ φύση σ' ἀγαποῦσα.

10

Δὲν εἶχε τόλμη ἡ γλῶσσά μας νὰ λύσῃ
τὴ σιωπή, ποὺ σκλάβους μᾶς κρατοῦσε.
Τὸ πνεῦμα μόνο ἐπάσκιζε μακρύτερα νὰ ὁρμήσῃ
κ' ἐλεύθερο ν' ἀποκριθῇ σ' ὅ τι γροικοῦσε.
Ἔφτανε ἀντίλαλος γλυκὸς μὲς στὴν καρδιὰ ἡ μαγεύτρα
τῆς χαροκόπας φύσης μουσική. Κ' ἐμεῖς, σέ βῦθος
ἅγιο πεσμένοι, στοχαζόμαστε: Δὲν εἶν' ἡ ἀγάπη ψεύτρα
κ' ἡ δόξα της δὲν εἶναι μῦθος . . .
Ὁ ἕνας τὸν ἄλλο νιώθαμε σὰν δύναμη, ποὺ μένει
πάντα ὄμορφη κι ἀνίκητη τὴ φύση νὰ γεμίζῃ.
Κ' ἔτσι περσότερο μέσα στὴ φύση βυθισμένοι
μὲ τήν ἀγάπη βλέπαμε καινούργια ζωὴ ν' ἀρχίζῃ.

11

Τὸ πανηγύρι μὲς στοὺς κάμπους εἶχε ἀρχίσει.
Χαρὰ γελοῦσε γύρω μας δροσάτη·
σὰν τὴ δουλεύτρα μέλισσα εἶχε κ' ἡ καρδιὰ τρυγήσει
τὶς πιθυμιές. Καὶ μέσα μας βασίλευε ζωὴ γεμάτη.
Καὶ διαλαλοῦσε ἡ νιότη τὴν ὁρμὴ τὴν πλάστρα·
κι ὁ στοχασμὸς τῆς ὁμορφιᾶς τὰ μάγια εἶχε ὑποτάξει·
κι ἀποδιωγμένη κάθε δύναμη χαλάστρα·
κ' ἦταν οἱ κόσμοι γιὰ τὸ νοῦ ρυθμὸς καὶ τάξη.
Κι ὅλ' ἁρμονία, κι ὅλα αἴσθημα, κι ὅλα σοφία,
κι ὅλα συνείδηση τῶν ψεύτικων μας πόθων καταλύτρα,
κι ἀπάνω ἀπ' ὅλα τῆς ἀγάπης σου ἡ θρησκεία
σὰν παντοδύναμη τῆς νέας ζωῆς μας κυβερνήτρα.

12

Περήφανα τὰ δέντρα ὑψόναν τὶς κορφές·
κ' ἔμοιαζε σὰν ὁρμῆς ξεχείλισμα τὸ φούντωμά τους.
Τὰ χόρτα ἀνατριχίλες νιώθανε κρυφὲς
κ' ἦταν ζωῆς πλημμύρα τὸ αὐγινὸ ξεφάντωμά τους.
Τά μύρια ζούδια σκόρπιζαν πρόσχαρη χλαλοή,
κ' ἦταν τὸ πανηγύρι τους πλάστρα· ἀγάπης ὡριοσύνη
Μές στῆς αὐγῆς τὸ ἀντίφεγγο καθρεφτιζόταν ἡ ζωή·
στὸ πνέμα ἡ φύση φάνταζε μάνα γεμάτη καλοσύνη
Καὶ σὰν νὰ φώτιζε τὸ πνέμα μου τὸ δυνατὸ
τῆς ὁμορφιᾶς σου φέγγος, τὴ λατρεία γυρνοῦσα
σ' ὕμνο γιὰ σένα καὶ τὴ φύση· καὶ μὲ σεβασμὸ
σ' ἐσένα τὴ μελλούμενη μητέρα προσκυνοῦσα.

25 τοῦ Ἀπρίλη—1 τοῦ Μάη 1910.

IV

Η ΑΓΑΠΗ ΣΟΥ

Συννεφιασμένος ὁ οὐρανὸς σήμερα πάλι ἐφάνη.
Στὴν πονεμένη μου ψυχὴ
ὅλ' ἡ περίσσα πίκρα του σὰν ἀδερφή της φτάνει
καὶ μέσα της ὁ στεναγμὸς πόθων θλιμένων ἀντηχεῖ.

Σκυφτὸς μετρῶ τὶς πένθιμες στιγμές, ποὺ ἀργοπερνᾶνε
σὰν γνώριμοί μου ἀλλοτινοί . . .
Κ' ἐσύ, καλή μου, μὲ κοιτᾶς μὲ μάτια ὡς νὰ ρωτᾶνε:
μὴ τάχα ἐγὼ νὰ τοὔφερα τὴν πίκρα του τὴ σιγανή; . . .

Ὄχι, γλυκιὰ γυναῖκά μου! τοῦ πόνου ἐσὺ μητέρα
δὲν ἔγινες μήτε στιγμή.
Ἀπ' τὴν ἀσκήμια τῆς ζωῆς πάντα μὲ σέρνεις πέρα
καὶ πάντα στέκονται ἀπὸ σὲ μακριὰ οἱ πικροί μου στοχασμοί.

Ὅμως δέν ξέρω πιὰ βαριὰ κι ἄγνωστου πόθου λύπη
γύρω μου τώρ' ἁπλόνεται·
κάποιο κρυφό, ξένο ἀπὸ σὲ μοῦ φέρνει καρδιοχτύπι
κι ὁ νοῦς μὲ τῆς ἀπελπισιᾶς τὸν πέπλο ὅλο διπλόνεται.

Κ' ἔτσι θλιμένος ἄνθρωπος μέσα μου ἀκούω νὰ τρέχῃ
σιγαληνὰ τὸ θλιβερὸ
δάκρυ ἀπὸ πόθον ἄγνωστο. Τάχα ὁ οὐρανὸς νὰ βρέχῃ
μὲς στὴν καρδιὰ τὴ θλίψη του, ποὺ νὰ τὴ διώξω δέ μπορῶ;

Μὰ ὅταν στὰ μάτια σὲ κοιτῶ καὶ στὸ βυθό τους φτάνω,
μέσα μου πῶς θρονιάζεται ἡ ἀλήθεια δυνατή!
καὶ βλέπω τὴν ἀγάπη σου κάθε μου πόθο πλάνο
σὰν τ' οὐρανοῦ τὰ σύννεφα νὰ διώχνῃ καὶ νὰ μένῃ αὐτή.

14 τοῦ Μάρτη 1913.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

1

Ὅπως ἔρχεται ἡ μοῖρά σου δέξου τη.
Μὴν ἀρχίσῃς ἀγῶν' ἀνωφέλευτο
γιὰ ν' ἀλλάξῃς τὴν ὁποια της θέληση.
Τῆς ζωῆς σου τὴ δύναμη φύλαξε
νὰ μπορῇς μὲς στὸ κάθε της χτύπημα
στὴν ὀδύνη νὰ στέκῃς περήφανος.
Νὰ νικήσῃς τὴ μοῖρά σου ἀδύνατο·
κ' εἶναι μάταιος ὁ κάθε σου ἀγῶνας.

Μήν ξεχνᾷς πὼς σὰν ἄνθρωπος πάντα σου
θὰ γνωρίζῃς τῆς μοίρας τὴ δύναμη.
Μὰ σοφὸς θὰ δειχτῇς, ἂν ἀμίλητος
ὑπακούσῃς στὸ κάθε της πρόσταγμα.
Δίχως ἕνα νὰ βγάλῃς παράπονο
στὴν ἀνώτερη θέλησ' ὑπόκυψε
κ' ἔτσι διάφορο θἄχῃς τὴ σκέψη σου:
«δὲν παλεύει κανεὶς μὲ τὸ θεῖο».

Εἶναι ἡ μόνη σοφία κ' ὑπέρτατη
κι ἀπ' τὸ «γνῶθι σαυτόν» μεγαλείτερη,
ἂν στὴ μοῖρά σου ἐμπρὸς δίχως θέλησῃ
στέκῃς πάντα κι ἀφίνῃς ἐλεύθερο
νὰ σὲ φέρνῃ ὅπου θέλει τὸ χέρι της.
Ἔτσι μόνο ὡς στὴν ὥρα τὴν ὕστερη
θὰ μπορῇς νὰ καυχιέσαι περήφανος,
πὼς σὲ μάταιον ἀγῶνα δὲ μπῆκες.

Πλάθε πόθους κ' ἐλπίδες κι ὀνείρατα
ὅσα θέλεις καὶ μέθα ἀπ' τὸ ψέμα τους.
Μεθυσμένος κυνήγα τὴ χίμαιρα
τῆς ἀγάπης, τῆς φήμης, τῶν πόθων σου.
Καὶ μπροστά σου ἅμα ἰδῇς τὰ συντρίμια τους,
τὴ ζωή σου ὅσο θέλεις βλαστήμησε·
μὰ ποτέ! μὰ ποτὲ καὶ τὴ μοῖρά σου!
Μὴν ξεχνᾷς, πὼς τὸ θεῖον ἐκδικιέται.

2

Νικητής! κόσμοι ὡραῖοι χαιρέτησαν
τὸ λαμπρὸ καὶ περήφανο διάβα σου.
Κάστρα ἐπέσαν καὶ πύργοι ἀπ' τὸ χέρι σου·
κι' ὅπου ἁπλώθη ἡ φωνή σου, ἀντιλάλησε
σὰν θριάμβου τραγούδι κι ἀλάλαγμα.
Σοῦ στεφάνωσε ἡ δόξα τὸ μέτωπο
καὶ μ' ἀγάπην ἡ φήμη σ' ἀγκάλιασε,
γιατὶ ἐμπρός της σ' ὡδήγησε ἡ νίκη.

Τῆς ὁρμῆς σου τὴ δύναμη ζήλεψαν
ὅσοι θέλουν γιὰ κάτι νὰ μάχουνται.
Ὅπου ἡ πλήξη δὲ φτάνει κυρίαρχη
νά συντρίψῃ τῶν πόθων τή θέληση
φωτεινὸς καὶ γελῶντας ὑψώθηκες.
Πλάστης ἔγινες κ' ἔπλεξες μόνος σου
ὅποιο ἐγκώμιο στὰ νιᾶτά σου ταίριαζε:
«Διαλεχτὸς—εἶπες—εἶμαι τῆς νίκης!»

Φτερὰ ἐπῆρε τὸ πνεῦμά σου ἀκούραστα
κι' ὅπου ζῇ τὸ μυστήριο ταξίδεψε.
Τὸν αἰθέρα γοργά κι ἀνεμπόδιστα
σὰν ἀετὸς ἁπλοφτέρουγος ἔσκισες
κι ὅλο πέρα καὶ πέρα προχώρησες,
διαλαλῶντας τὴ νίκη σου ἐλεύθερος.
Τὴν ἀγάπη τὴν ἔκαμες σκλάβά σου
μ' ἀφριστὸ νὰ κερνᾷ σε ποτήρι.

Νικητής! καὶ θωρεῖς κάθε ὑπόσχεση
νὰ σοῦ φέρνῃ μπροστά σου τὸν ἴμερο
σὰν φωτιά, ποὺ θ' ἁπλώσῃ τή φλόγα της
νὰ φωτίζῃ γιὰ πάντα τὸ δρόμο σου.
Νικητής! ποὺ κατάχτησες τ' ὄνειρο
γιὰ νὰ φτάσῃς στὴ λύπη, ὅπως σοῦμελλε,
ματοστάλαχτος χάμω ἀφοῦ κείτεσαι
τῆς ζωῆς ὁ πικρὸς νικημένος!

3

Θλιβερὴ τὴ ζωή σου ἀφοῦ γνώρισες,
τί τὴν κλαῖς; Ἀλλαγὴ μὲ τὸ θάκρυ σου
δὲ θὰ φέρῃς καμιά· κ' εἶναι μάταιο
τὸ πικρό σου κ' αἰώνιο παράπονο.
Σήκω ὀρθὸ τὸ κεφάλι καὶ κοίταξε
ψηλά, γύρω καὶ πέρα καὶ σκόρπισε
μ' ἕνα γέλιο βαθιὰ περιφρόνηση
σ' ὅ,τι τώρα τὸν πόνο σοῦ φέρνει.

Τί θὰ μείνῃ ἀπὸ σένα, ὅταν μόρσιμη
θὰ γνωρίσῃς ἡμέρα; Μήτε ὄνειρου
ἴσκιος κάπιος, ποὺ πέρασε κ' ἔσβησε.
Τάχ' ἀξίζει νὰ κλαῖς καὶ νὰ θλίβεσαι
γιὰ ὅ,τι πλάστηκε τόσο λιγόφτερο,
πού κι ὁ πλάστης του διόλου δὲ θέλησε
περισσότερο νἄναι ἀπ' τὸ τίποτε;
Σήκω ὀρθὸ τὸ κεφάλι καὶ γέλα!

Τὴ ζωή σου γιὰ θρᾶμ' ἂν βουλήθηκες
νὰ νομίσῃς, στὸ βάθος της κοίταξε
γιὰ νὰ ἰδῇς πόσο ἀστεῖο τὸ τέλος του.
Ὅσο ὁρμᾷς νὰ πετάξῃς ψηλότερα,
τόσο βλέπεις νὰ πέφτῃς, νὰ σέρνεσαι
σὰν σκουλῆκι στὴ γίς, ποὺ στὰ βάθη της
θ' ἀντικρύσῃς τὴ δόξα τοῦ τίποτε.
Σήκω ὀρθὸ τὸ κεφάλι καὶ γέλα!

Τί θρηνεῖς; Σάν πεθάνῃς πιὰ πέρασες
καὶ σημάδι δὲ μένει τοῦ διάβα σου.
Μήπως εἶσαι λιγώτερο ἐφήμερος
ἀπ' τὸ χόρτο, ποὺ κι ὅταν μαραίνεται
μὲς στὴ γῆς ἀπομένουν οἱ ρίζες του;
Ἴσκιος εἶναι ἡ ζωή σου μὲς στὸ ἄπειρο.
Μὲ τὸ γέλιο ἀποκρίσου στοῦ πλάστη σου
τήν ὑπέρτατη αὐτὴν εἰρωνία.

4

Στὸν ἀγῶνα νὰ μπῇς ἑτοιμάστηκες
παλαιστής, μὲ τή θέληση πρόθυμη
γελαστὸς ν' ἀντικρύσῃς τὸν κίντυνο.
Τὴν ὁρμή σου σὰν πρόκληση πέταξες
σ' ὅποια ἀντίσταση ἐμπρός σου στηλώθηκε
κι ὠνειρεύτηκες μόνο τὸ θρίαμβο.
Δισταγμὸς μιὰ στιγμὴ δὲ σὲ κράτησε
καὶ τὸ ἐγώ σου ἦταν τόλμη μονάχα.

Ἀπ' τὴν ἴδια σου θέληση δύναμη
στὴν ἐνέργεια νὰ δώσῃς κατώρθωσες·
καὶ τὴν εἶδες νὰ στέκῃ κυρίαρχη
κ' ἡ φωνή της νὰ γίνεται πρόσταγμα.
Μὲ τοῦ ἀνέμου τὴ δύναμη χύθηκες
στῶν παθῶν τὴν ἀκοίμητη θάλασσα
καὶ χαρούμενος γύρω σου σήκωσες
μιὰ δική σου ἐντελῶς τρικυμία.

Τῆς καρδιᾶς σου τοὺς πόθους τοὺς ἔκαμες
εὐωδιάν ἀκριβὴ καὶ τὴ σκόρπισες
στῆς ζωῆς σου τὸ δρόμο ἀφειδώλευτα.
Νύχτα-μέρα τὴ σκέψη σου ἀκοίμητη
μές σ' ἀπόξενους κόσμους τὴν ἔφερες
καὶ περήφανος μπόρεσες κι ἄνοιξες
τὴν κλεισμένην ὁλόχρυση θύρα τους.
Τὴ θείαν, εἶπες, κατέχω σοφία.

Πιὸ σοφὸς ὅμως γίνε καὶ κοίταξε
ἀπ' τὴν τόση σου νίκη τί ἀπόμεινε,
ἡ στιγμὴ τοῦ θανάτου ἀφοῦ σίμωσε.
Κλάψε τώρα τὴν ἄχρηστη δύναμη.
Μά, ἂν μπορέσῃς, καλλίτερα γέλασε,
καθὼς πρέπει, ὁ παλιάτσος ἀφοῦ ἤσουνα
τῆς ζωῆς. Ἔτσι μόνο στὸν τάφο σου
δὲ θὰ μπῇς ἀνθρωπάκος ἀστεῖος.

5

Δυνατὸς λές, πὼς εἶσαι· μὰ πάντα σου
τὴν ἐλπίδα γυρεύεις γιὰ στήριγμα.
Ὦ διαβάτη, χαμένε κι ἀνήξερε
στῆς ζωῆς τὰ ἐπικίντυνα τρίστρατα,
δὲ μποροῦσες νὰ δεῖξῃς καλλίτερα
πόσο ὁ τρόμος σὲ σφίγγει στὰ βρόχια του,
γιὰ πιστὸ σύντροφό σου ἀφοῦ διάλεξες
τὸ πιὸ μάταιο τοῦ τρόμου σου πλάσμα.

Τὸ ρυθμὸ τῆς ζωῆς εἶσαι ἀνίκανος
μοναχὸς νὰ χαράξῃς καὶ σέρνεσαι
σὰν ζητιάνος ἐμπρὸς στὴν ἐλπίδα σου
νὰ σοῦ γίνῃ λιγάκι καλόβολη.
Ὦ τῆς μοίρας περίπαιγμ' ἀνίδεο!
Τὴν κατάρα, ποὺ ἐπάνω σου κρέμεται,
πάντα βλέπεις καὶ πάντ' ἀσυλλόγιστα
ἀπ' αὐτὴ νὰ γλυτώσῃς ἐλπίζεις.

Κι ἀρχινᾷς πιὸ πολὺ νὰ παιδεύεσαι
μὲς στὸν ὄμορφο κόσμο τοῦ ὀνείρου σου·
δυναμόνεις τοὺς πόθους μὲ τὸ αἷμά σου
καὶ θρονιάζεις τὴν πίστη γιὰ τύραννο
στὴν καρδιά σου. Καὶ στέκεις προσμένοντας
ν' ἀντικρύσῃς μιὰ λάμψη χαρούμενη
στό σκοτάδι, ποὺ γύρω σου ἁπλόνεται,
ὅσο μέσα σου ἡ πίστη ριζόνει.

Περνᾷς ἔτσι, ποθώντας κ' ἐλπίζοντας,
ὡς ποὺ νἄρθῃ ἡ στιγμή, ποὺ ἀνεξήγητο
δὲ θὰ σοῦ εἶναι, πῶς μόνο μὲ τὸ αἷμά σου
πάντα οἱ πόθοι σου αὐξαίνουν καὶ θρέφονται.
Τὴν ἐλπίδα σου τότε ἀποδιώχνοντας,
μοναχὸς θὰ βαδίζῃς μὲς στὸ ἄγνωστο
γιὰ νὰ ἰδῇς στὸ σκοτάδι τοῦ τάφου σου
δυνατὸς πῶς ἐκεῖ εἶσαι μονάχα.

6

Τί πασκίζεις νὰ φέρῃς τοὺς πόθους σου
ὅπου ὁ ἀνόητος ὁ νοῦς σου φαντάστηκε;
Πλάσμα δύστυχο! ἀκόμη δὲν ἔνιωσες
ὅτι θέλησῃ πιὸ δυνατώτερη
ἀπ' τὴν ὅποια σου δύναμη σκλάβο της
σὲ κρατεῖ καὶ σὲ κάνει νὰ γίνεσαι
κι ἀπ' τὸ τίποτε ἀκόμη λιγώτερο;
Γιατί μπαίνεις σ' ἀνώφελο ἀγῶνα;

Τί εἶσ' ἐσύ, ποὺ θαρρεῖς, ὅτι δύνεσαι
νὰ σταθῇς μπρὸς στὴ μοῖρά σου ἀντίμαχος;
Τὸ μηδὲν τῆς ζωῆς σου εἶναι σύμβολο·
εἶναι ἀρχή της καὶ τέλος. Κι' ἂν κάποτε,
ὡσὰν πλάστης ὀνείρων ἀπόκοτος,
τή θεία σπίθα νὰ φέρῃς στὴ σκέψη σου
προσπαθῇς, νὰ ποὺ ἡ φύση σκληρότατη
τὴν ἀλήθεια σὰν μοῖρα σοῦ δείχνει.

Στὸ σκοτάδι τοῦ ἀγνώστου ἀκυβέρνητη
τριγυρίζ᾽ ἡ ζωή σου καὶ χάνεται,
πρὶν νὰ νιώσῃ πιὸ μέγα μυστήριο
μὲς σὲ τέτοιο τὴ ρίχνει λαβύρινθο.
Νὰ φτερώσῃς τὸ νοῦ σου δοκίμασες
γιὰ νὰ βγῇς ἀπ᾽ τὸ σκότος τ᾽ ἀπαίσιο·
μὰ εἶναι ἡ μοῖρα ἀπὸ σὲ δυνατώτερη
καὶ τὸ φῶς, ποὺ ζητᾷς, σοῦ τὸ κρύβει.

Ἀπ᾽ τὸν ἴδιο σου ἑαυτὸν τιμωρούμενε,
ὅταν θέλῃς πιὸ πάνω νὰ ὑψόνεσαι,
συμμαζεύου καὶ μένε σὰν σκλάβος της
μὲς στὴν τόση τοῦ ἐγώ σου μικρότητα.
Μὴν ὁρμᾷς πρὸς τὸ φῶς· δὲ γεννήθηκες
νὰ γνωρίσῃς ἐσὺ τέτοιο θρίαμβο.
Τὸ «μηδὲν» θὰ σὲ ὁρίζῃ κι ἀνώφελα
τὴν ἀλήθεια ν᾽ ἀλλάξῃς πασκίζεις.

7

Τὴ μισεῖς τή ζωή σου, κι᾽ ἂς φαίνεσαι,
πὼς πιστὸς εἶσαι πάντα ἐρωμένος της.
Νιώθεις πάνω σου νάναι τὸ βάρος της
δυνατό, νὰ σὲ πνίγῃ καὶ δέρνεσαι
μὲς σὲ ἀμφίβολους πόθους ἀδιάκοπα.
Μ᾽ ὅσο ἂν λές, πὼς τὴ βρίσκεις χαρούμενη,
δὲ μπορεῖς νὰ ξεφύγῃς τὴν πίκρα της,
ποὺ γυρίζει τὸ γέλιο σὲ κλάμα.

Τῆς χαρᾶς σου τὸ τέλος τὸ γλήγορο
εἶναι λύπη καὶ πάντ᾽ ἀναστέναγμα
σοῦ χωρίζει τὰ χείλη, κι ἂν γύρω σου
ζωὴ παίρνῃ ὅ,τι οἱ πόθοι σου γέννησαν,
γιατὶ ξέρεις, πὼς ὅλα εἶν᾽ ἐφήμερα.
Χαρά, γέλιο, εὐτυχία κι ἀπόλαυση
ὅμοια μ᾽ ἄνθη, ποὺ ζοῦνε μονόημερα,
μὲς στοῦ πόνου τελιώνουν τὸ δάκρυ.

Ὅσο χαίρεσαι, τόσο ἡ πεποίθησή,
πὼς θ' ἀρχίσῃς σὲ λίγο νὰ θλίβεσαι,
πονεμένη στὸ νοῦ σου θρονιάζεται.
Στὸ βαθύτερον ἔρωτα σύντροφος
πάντα ὁ πόθος τοῦ θάνατου γίνεται·
καὶ δὲ σοῦ εἶναι καθόλου ἀνεξήγητο
γιατὶ τόσο τὴ ζωὴ τὴν ἐχτρεύεσαι,
ὅταν τὸ αἴσθημα γίνεται πάθος.

Παντοῦ βλέπεις τὴ θλίψη νὰ ὀρθόνεται
σὰν κατάρα καὶ μέσα στὸν ὕπνο σου
ἡ καρδιά σου ἀγρυπνάει καὶ λαφιάζεται,
γιατὶ νιώθει τὸν πόνο σὰν φάντασμα
πάντα ἐμπρὸς στὴ ζωή σου νὰ στέκεται.
Σὰν διαβάτης σκυφτός, ποὺ ὅλο ἀνήφορο
θ' ἀνεβῇ, προχωρεῖς μὲς στὶς μέρες σου,
τῆς ζωῆς βλαστημῶντας τὸ βάρος,

8

Πόσο φεύγουν τὰ χρόνια σου γλήγορα!
Ὅλο τρέχ' ἡ ζωὴ πρὸς τὸν τάφο της.
Ξέρει ὅτ' εἶναι κρυμμένη ἀπολύτρωση
στοῦ θανάτου τὸ μέγα μυστήριο·
κι' ἂν νὰ φτάσῃ ἐκεῖ πέρα ἔτσι βιάζεται,
ἡ μεγάλη τὴ σπρώχνει σοφία της.
Ὅπως κάθε σοφός, γληγορότερα
στὸ σκοπό της γυρεύει νὰ φτάσῃ.

Τὴ μεγάλη στιγμή, πού χαρούμενη
θὰ φωνάξῃ, πὼς ἔγιν' ἐλεύθερη,
πάντα ἐσὺ τὴ στοχάζεσαι τρέμοντας.
Μὰ γιὰ κοίταξε λίγο πιὸ ἀτάραχος
τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς. Ἀσυλλόγιστε!
τί θρηνεῖς καὶ τί τρέμεις; ἀνίδεος
ἀπὸ τ' ἄγνωστον ἦρθες καὶ στὸ ἄγνωστο
ὅμοια ἀνίδεος καὶ πάλι θὰ φτάσῃς.

Πόθους κι ὄνειρα μύρια θησαύρισές·
τὴν ἐλπίδα τήν κράτησες ἄγρυπνη
καὶ γελάσματ' ἀμέτρητα ἀντίκρυσες
νὰ μαγεύουν τὸ ἀνήσυχο πνεῦμά σου.
Μὰ ὅταν ἤρεμα μέσα σου κοίταξες,
εἶδες κάτι, ποὺ μοιάζει μὲ τὸ ἄπειρο,
τῆς ζωῆς σου νὰ γίνεται ὁ σύντροφος
καὶ σοῦ βάρυνε ὁ πόνος τὴ σκέψη.

Ἔτσ' ἡ γνώση κ' ἡ λύπη ἕνα γίνηκαν.
Ὅ,τι ζῇ πόνου ἀρχὴ κι ἀποτέλεσμα
εἶναι πάντα—καὶ πάντα στοῦ τίποτε
τὴν ἀτέλιωτη θάλασσα δέρνεται.
Τί θρηνεῖς καὶ τί τρέμεις, ἂν γλήγορα
στὸ λιμάνι θὰ φτάσῃς τοῦ τάφου σου;
Μόνη γνώση τὸν πόνο σου ἀπόχτησες
καὶ στὸν τάφο προσμένει ἡ γαλήνη.

20 τοῦ Δεκέμβρη 1914—17 τοῦ Φλεβάρη 1915.

ΦΥΛΛΑ ΖΩΗΣ

ΘΥΜΗΣΗ

Ὅσο γυρίζει ὁ λογισμὸς στὰ περασμένα χρόνια,
καθὼς γυρίζουν στὴν παλιὰ φωλιὰ τὰ χελιδόνια,
πικρὸ τὸ γέλιο γίνεται καὶ γλήγορα τελιόνει
σὲ στεναγμό, πού μὲ τὸ χτὲς τὸ σήμερά μου ἑνόνει.
Στὴ θύμησή μου τίποτα χαρούμενο δὲ μένει
καὶ νιώθω πόσο εἶναι ἡ ζωὴ στὴν πίκρα βυθισμένη.
Μιλῶντας ἔτσι, δὲ θρηνῶ. Τὸ στόμα μου δὲν ξέρει
θρήνους νὰ βγάζῃ ἀνώφελους. Τὴ λύπη νὰ ὑποφέρῃ
βουβὰ διδάχτηκε ἡ ζωή· καὶ τὶς στιγμές, ποὺ κλαίει,
τὸν ὕμνο τὸν πιὸ ἀνθρώπινο στὸν ἑαυτό της λέει.
Τὸ κλάμα δείχνει ἀληθινὸ τὸν ἄνθρωπο, ἀφοῦ ἡ λύπη
νὰ τὸ ζητάῃ μ᾽ ὅποια ἀφορμὴ κάθε στιγμὴ δὲ λείπει.
Κι ἂν τώρα πάλι ὁ λογισμὸς στὰ περασμένα τρέχῃ
μ᾽ ὅση βιασύνη γιὰ χαρὰν ὁ πονεμένος ἔχει,
τὸ κλάμα μόνη ἀπολαβὴ νὰ πάρῃ θὰ μπορέσῃ
καὶ πόνο, ποὺ εἶχε ξεχαστῆ, στὸν πόνο θὰ προστέσῃ.

Τέτοια ἡ ζωὴ· τὴ μοῖρά της δὲ θέλει νὰ ξεχάνῃ·
πάντα θρηνῶντας, στὴ στιγμὴ τοῦ λυτρωμοῦ θὰ φτάνῃ.

Θυμᾶμαι. Ἡ νιότη μ' ἔσερνε καθὼς τρελλὴ ἐρωμένη
πέρα, ὅπου μᾶς καλούσανε πόθοι μ' ὁρμὴ πλασμένοι.
Μὰ τώρα τάχα ποιὸ ὄφελος καὶ πάλι νά ἱστορήσω
λύπη ἢ χαρά, ποὺ πέρασε, κ' ἐμπρός μου ν' ἀναστήσω
τῆς νιότης τὰ γελάσματα, τῆς φαντασίας τὸ πλῆθος,
ποὺ ἀκούραστα μοῦ φούσκωνε μὲ προσδοκίες τὸ στῆθος;
Τώρα ἡ ματιά μου, μέσα μου σὰν πέφτῃ μ' ἀγωνία,
βλέπει ποιὰ στάχτη ἀπόμεινε· καὶ τὴν πικρὴ εἰρωνία
νιώθω ν' ἀνταποκρίνεται σὰν εἰμαρμένη σ' ὅ,τι
γι' ἀντίλαλό της μοῦ ἄφισεν ἡ πονεμένη νιότη.

Τάχα ν' ἀξίζῃ ὁ λογισμὸς θλιμένος νὰ γυρίζῃ
στὰ περασμένα καὶ χαρές, ποὺ ἐφύγαν, ν' ἀντικρύζῃ;
ν' ἀναθυμᾶται τὰ ὄνειρα, τὸ φέγγος, ποὺ σκορποῦσαν
οἱ πόθοι γύρω στὴ ζωή, τὰ δάκρυα, ποὺ κυλοῦσαν
ἀπὸ συγκίνηση ἄγνωστη, χωρὶς νὰ νιώθω πόσο
τὴν ὀμορφιά τους ἔπρεπε μὲ πόνο νὰ πληρώσω;
Μὰ ἄθελα ὁ νοῦς μου σᾶς ζητᾷ γλυκὲς στιγμές, ποὺ κλαῖμε
χωρὶς διόλου νὰ ξέρουμε τὴν ἀφορμὴ καὶ λέμε,
πὼς τὴ φτωχή μας ὕπαρξη κάποιος θεὸς γεμίζει,
κ' ἐνῷ τὸ δάκρυ στῶν ματιῶν τὴν ἄκρη λαμπυρίζει,
μὲς στὸ ἄπειρο χαρούμενος ὁ νοῦς μας ταξιδεύει
καὶ ν' ἀντικρύσῃ τὰ ὄνειρα, ποὺ τὸν γελοῦν, γυρεύει·
καινούργιων κόσμων δημιουργὸς στὸ ἔργο του ἐμπρὸς ξεχάνει
τὸν κόσμο, ποὺ στὰ βρόχια του τὸν κλεῖ σφιχτά, καὶ φτάνει
στὴν τρέλλα τὴν ὑπέρτατη νὰ θέλῃ ὅλη τὴν πλάση
σὰν κάτι ἀγαπημένο του μὲ πάθος ν' ἀγκαλιάσῃ.

Τρέχουν τὰ δάκρυα, στρέφουνται τὰ μάτια ξαφνισμένα
στὸν οὐρανὸ κ' ἐκεῖ ζητοῦν, σὰν νάν' ἐρωτεμένα
μὲ τὸ ἄπειρο, ὅ,τι δὲ μποροῦν κάτου στὴ γῆς νὰ βροῦνε·
τὸ ἀπέραντό του διάστημα στοχαστικὰ θωροῦνε
σὰν ν' ἀντικρύζουν πάνω ἐκεῖ τὴ μυστικὴ τὴ θύρα,
ποὺ γιὰ νὰ μποῦμε στὴ ζωὴ θὰ μᾶς ἀνοίξῃ ἡ μοῖρα·
τὸ ἡλιοβασίλεμα, τὸ φῶς τῶν ἄστρων, ἡ γαλήνη
τῆς νύχτας, τὸ ἀργοπέρασμα τοῦ σύννεφου, ποὺ σβήνει,
μᾶς γίνονται ὅλα ὑπόσκεση χαρούμενη, ποὺ φέρνει
μὲς στὴν καρδιά τὶς ἄγνωστες λαχτάρες καὶ μᾶς σέρνει
στὸν δρόμον, ὅπου καρτεροῦν οἱ ἐλπίδες κι ὅπου ἀρχίζει
τὴν ὕπαρξή μας ἡ χαρὰ τοῦ ἔρωτα νὰ φλογίζῃ.
Πόσο γλυκές, πόσο ὄμορφες εἶναι οἱ στιγμές, ποὺ δείχνουν
στὸν ἄνθρωπο, ὅτι αἰσθάνεται... καὶ στὴν καρδιά του ρίχνουν
τὸν πόνο σὰν ἀκούραστο σαράκι νὰ τὴν τρώῃ
καὶ τὴ χαρά της θλιβερὸ νὰ κάνουν μοιρολόϊ.

Ποιὸς δὲ θυμᾶται τὶς στιγμές, ποὺ ἐμπρός του ἐφεγγοβόλα
τὸ φέγγος κάποιας μυστικῆς ἐλπίδας κ' ἦταν ὅλα
μαγευτικὸ φανέρωμα καινούργιων κόσμων, ὅπου
σμίγει τῶν πόθων ἡ ὀμορφιὰ μὲ τὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου;
Ποιὸς δὲ θυμᾶται τὶς στιγμές, ποὺ ἡ σκέψη του ἀγρυπνοῦσε
γερμένη ἐπάνω στὰ ὄνειρα καὶ μέσα του γροικοῦσε
κάποια φωνὴ νὰ τοῦ μιλῇ καὶ νὰ τοῦ λέῃ, πὼς ὅση
χαρὰ στὸν κόσμο βρίσκεται θὰ τὴ χαρῇ, ὅταν νιώσῃ
νὰ τοῦ γεμίζῃ τὴν καρδιὰ τοῦ ἔρωτα ἡ φλόγα μόνο
καὶ νὰ θαρρῇ εὐτυχία του τὸ δάκρυ καὶ τὸν πόνο;
ποὺ τὴν ψυχὴ εἶχε πρόθυμη γι' ἀγάπη, γιὰ φιλία,
γιὰ πίστη, ἐλπίδα, προσευχὴ κ' ἡ μαύρη ἀμφιβολία
τὸ σκοτεινό της πρόσωπο δὲν πρόβαινε νὰ δείξῃ

καὶ νὰ γνωρίσῃ στὴ ζωὴ τὸ φόβο καὶ τὴν πλήξη !
ποὺ νὰ πληθαίνουν ἔβλεπεν οἱ προσδοκίες κ' οἱ πόθοι
νὰ πλέκουν γύρω του ὄνειρα γλυκὰ καὶ νὰ μὴ νιώθῃ,
πὼς θὰ λυθῇ τὸ μάγεμα κι ὅτι ἡ στιγμὴ σιμόνει,
ποὺ τάφος γίνεται ἡ καρδιὰ κ' ἡ μοναξιὰ τὸν ζώνει ;
πὼς ἡ ζωὴ τὸ θάνατο σὰν λυτρωτὴ προσμένει
κ' ἐπάνω στὰ συντρίμια της βαδίζει ἀπελπισμένη ;
Ποιὸς δὲ θυμᾶται τὶς στιγμὲς αὐτές, ποὺ εἶναι τῆς νιότης
ἀρχὴ καὶ κλειοῦν τὸ μυστικὸ τῆς εὐτυχίας τῆς πρώτης,
μὰ εἶναι κι ἀρχὴ τῶν γερατιῶν, ἀφοῦ ἡ καρδιά, πρὶν φτάσῃ
τῆς εὐτυχίας τὴ γέννηση γελῶντας νὰ γιορτάσῃ,
στὴ συφορὰ ἀσυνείδητα βυθίζεται καὶ βλέπει,
πῶς νὰ θαρρῇ λιγόφτουρη κάθε χαρά της πρέπει !

Μὰ ποιὸς ὅσο κι ἂν ἔπειτα θυμᾶται, πὼς ἡ νιότη
τόσο πολὺ γελάστηκε κ' ἔμαθε μόνον ὅ,τι
μένει γι' ἀλήθεια τῆς ζωῆς—τὴ λύπη—θὰ τολμήσῃ
τὴ θύμηση τέτοιων στιγμῶν ποτὲ νὰ βλαστημήσῃ ;
Κι ἂν ἔρχεται σὰν ὄνειρο κακὸ γιὰ νὰ μᾶς δείξῃ
πόσο ἡ πραγματικότητα σκληρὴ εἶναι κι ὅτι ἡ πλήξη
μονάχ' ἀνταποκρίνεται στὴ θλιβερή μας σκέψη,
πὼς ἡ πηγὴ τῶν πόθων μας γιὰ πάντα ἔχει στερέψει,
δὲν παύει ἡ τέτοια θύμηση τὸ νοῦ μας νὰ φωτίζῃ
καὶ κάποια ἀλλιώτικη ὀμορφιὰ στὸν πόνο νὰ χαρίζῃ.
Μὲς στὶς στιγμές, ποὺ ἡ συφορὰ τὴν ὕπαρξή μας ζώνει
κ' ἡ παντοχὴ τοῦ θάνατου μᾶς εἶν' ἐλπίδα μόνη,
σὰν πρόσχαρος ἀντίλαλος παλιᾶς ζωῆς μᾶς λέει,
πὼς «ζήσαμε ! ἀγαπήσαμε !» Καὶ μέσα μας ἂν κλαίῃ
τὸ ἑτοιμοθάνατο αἴσθημα, βαθιὰ ἡ καρδιά μας νιώθει,
πὼς μάταια δὲν τὴν πλήγωσαν οἱ γελασμένοι πόθοι.

Τὰ χρόνια ἀφοῦ μᾶς δίδαξαν, πὼς ἡ χαρὰ εἶνε ψέμα
κι ὅτ' ἡ εὐτυχία πληρόνεται μὲ στεναγμοὺς καὶ μ' αἷμα,
πρὸς τὴ στιγμή, ποὺ ἡ μοῖρά μας τὴν ὥρισε νὰ γίνῃ
λειψανοθήκη τοῦ ὄνειρου καὶ τῆς ἀγάπης κρήνη,
πάντα θὰ τρέχῃ ὁ λογισμός, σὰν ἔχῃ φύγει ἡ ἐλπίδα
νὰ ἰδῇ μὲς στὸ σκοτάδι του παρηγοριᾶς ἀχτίδα.
Κι ὅταν ὁ νοῦς σὲ τίποτα δὲ θέλῃ νὰ πιστεύῃ,
κι ὅταν γιὰ σύντροφο ἡ καρδιὰ τὴ μοναξιὰ γυρεύῃ,
κι ὅταν μᾶς εἶνε ἀδιάφορα τ' ἀνθόγελα τοῦ Ἀπρίλη,
τὸ ἡλιοβασίλεμα σ' ἀχνὸ τοῦ χυνοπώρου δεῖλι,
τῶν ἀηδονιῶν τὸ λάλημα, τ' ἄνθια, τὸ φῶς, ἡ μέρα,
τ' ὡραῖο, ποὺ καθρεφτίζεται στὸν ἀγανὸν αἰθέρα,
τὸ καθετί, ποὺ διαλαλεῖ, πὼς ἡ μητέρα φύση
μπορεῖ μὲ ξεπλανέματα νὰ μᾶς παρηγορήσῃ,
τὴ σκέψη πίσω φέρνοντας σὲ μιὰ στιγμή, ποὺ ἡ πλήξη
τὸ σύντομό της πέρασμα δὲ μπόρεσε ν' ἀγγίξῃ,
σὰν σαστισμένοι βλέπουμε κάποια ζωή, ποὺ ξένη
γιὰ μᾶς δὲν εἶναι καὶ μπορεῖ τὸν πόνο νὰ μικραίνῃ
τῆς τωρινῆς μας ὕπαρξης, ποὺ δὲν ἐλπίζει κ' ἴσως
τὴν ἄρνηση ὅλων νὰ θαρρῇ γι' ἀλήθεια καὶ τὸ μῖσος.
Μὲς στὴ στιγμή, ποὺ ἐζήσαμε καὶ ποὺ γνωρίσαμε ὅσα
δὲ θὰ μπορέσῃ νὰ μᾶς πῇ ποτὲ τοῦ ἀνθρώπου ἡ γλῶσσα,
τὴν εὐτυχία, ποὺ ἐχάσαμε χωρὶς νὰ τὴ χαροῦμε,
σὰν νἄρχεται ἀπὸ ἀλαργινὸ ταξίδι θὰ τὴ βροῦμε,
καὶ πάλι θὰ δακρύσουμε συγκινημένοι ἀπό ὅ,τι
πὼς εἶναι ἀγάπη κ' αἴσθημα πρωτόνιωσεν ἡ νιότη.
Νὰ κλάψουμε ἥσυχα κρυφά, χωρὶς ἡ δυστυχία
νἄναι ἀφορμή, δὲν εἶναι αὐτὸ πραγματικὴ εὐτυχία ;

Θυμᾶμαι ! Ἡ περασμένη μου ζωὴ μπροστά μου πάλι
σὰν πόνου ἀτέλιωτη σειρὰ κι ἀπελπισίας προβάλλει,

Μὰ ὅσο κι ἂν ἔνιωσα πικρά, πώς, ἅμα κυνηγοῦμε
τὶς χίμαιρες, μὲς στὴν καρδιά πόθο θανάτου κλειοῦμε,
δὲ λησμονῶ, πὼς μιὰ στιγμή στ' ἀληθινὰ εἶχα ζήσει
γιατὶ μὲ δίχως ἀφορμὴ τὰ μάτια εἶχαν θακρύσει.
Θυμᾶμαι ! Καὶ τὸ δάκρυ μου μοῦ ἀνιστορεῖ τὴ γλύκα
τοῦ πρωτογνώριστου ἔρωτα, τὴν εὐτυχία ποὺ βρῆκα
στὴν ὁμορφιὰ τῶν πόθων μου. Μοῦ ἀρέσει ἔτσι νὰ κλαίω,
γιατὶ πὼς κάποτ' ἔζησα στὸν ἑαυτό μου λέω.

27 τοῦ Αὔγουστου 1916.

ΠΑΙΔΟΥΛΑ

Πρόσχαρη ὄψη, γλυκὸ γέλιο,
μάτια ἁγνά, ποὺ ὅλο κοιτάζουν
τὴ ζωὴ σὰν ξαφνισμένα
καὶ σὰν τὸ ἄγνωστο νὰ κράζουν,
ὅλα λένε ποιὰ ἀθωότη
στὴν ψυχή σου βασιλεύει
καὶ πὼς κάθε στοχασμό σου
ἡ χαρὰ τὸν συνοδεύει.

Ὦ παρθενικὸ στολίδι
τῆς ζωῆς ! σὰν ρίχνῃς γύρω
στ' ἀπονήρευτά σου χρόνια
τῆς ἀγνῆς ψυχῆς τὸ μῦρο,
μέσα μου φόβοι θανάτου
κάποιου ὀνείρου ἀργοσαλεύουν,
κάποιου ὀνείρου, ποὺ τὰ χρόνια
νὰ τὸ σβήσουνε δουλεύουν.

Σὲ θωρῶ κι ὁ νοῦς τὴ μοῖρα
τὴ σκληρὴ τοῦ ὡραίου θυμᾶται —
στῆς πικρῆς ζωῆς τὸ μνῆμα
κάθε μου ὄνειρο κοιμᾶται . . .
Μά, ὦ παιδούλα, τὰ ὄνειρά σου,
ὁ καιρὸς πρὶν σοῦ τὰ σβήσῃ,
λέγε μού τα, ὅταν σὲ βλέπω,
νὰ θυμᾶμαι, ὅτι ἔχω ζήσει.

5 τοῦ Ἰούλιου 1917.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

Καθὼς τὴ νύχτα, ποὺ σὲ γέλασε καὶ πῆρε
γιὰ μιὰ στιγμή, ψυχή μου, τὴν ὡραία σου λύπη,
στὰ περασμένα ἀπόψε, ὅπως καὶ τότε, γεῖρε.

Καὶ μεῖν' ἐκεῖ, μὲ τὰ φτερὰ τὰ πληγωμένα
ριγμένα κάτου, νὰ μοῦ λές, ὅτι δὲ λείπει
κανέν' ἀπ' τὰ παλιὰ ὄνειρά μας τὰ θλιμένα.

Τραγούδα πάλι στὴν ἀπόλυτη ἐρημία
παλιοὺς καὶ τωρινούς μας πόθους, λησμονῶντας
μὲς στῶν ὡρῶν τὸ διάβα κάθε τρικυμία.

Κι ἀκόμη στὴ γλυκιὰ τῆς μοναξιᾶς ἀγκάλη,
μὲ τὴν καρδιὰ ἀνταπόκριση βουβὴ ἀρχινῶντας,
τὸν πόνο τὸ δημιουργικὸ τραγούδα πάλι.

27 τοῦ Μάρτη 1918.

ΟΧΤΩΒΡΗΣ

Ὀχτώβρης πάλι γύρισε τὴ λύπη διπλωμένος·
τὸ πρωτοβρόχι σκόρπισε τοὺς θλιβερούς του τόνους·
στὴ θλίψη τοῦ χυνόπωρου κι ὁ λογισμὸς γερμένος,
θυμᾶται πόθους, ποὺ ἔσβησαν, νεκρὲς ἐλπίδες, πόνους.

Τὰ φύλλ' ἀλαφροπέφτουνε χλωμὰ στὴ γῆς καὶ μένουν
ὡς ποὺ ὁ βοριᾶς πρὸς τοῦ ἄγνωστου τὸ θρόμο νὰ τὰ φέρῃ·
κ' οἱ στοχασμοί μου ἀναμετροῦν τὶς ὧρες, ποὺ διαβαίνουν,
φύλλα ζωῆς, ποὺ θλιβερὸ δρόμο νὰ παίρνῃ ξέρει.

Τὸ ὑγρὸ τὸ χῶμα πένθιμη μοσκοβολιὰ ἀναδίνει·
μοῦρο στὸ ξόδι τῶν ὡρῶν, ποὺ ἡ πίκρα ἔχει μαράνει·
κι ὡς μοιρολόϊ μονότονο φτάνουν τοῦ Ὀχτώβρη οἱ θρῆνοι
πρὸς τὴν ψυχή, ποὺ ὡς στὴν πηγὴ τοῦ θρήνου πάντα φτάνει.

3 τοῦ Ὀχτώβρη 1918.

ΘΛΙΜΕΝΗ ΝΥΧΤΑ

Ἡ νύχτ' ἀπόψε εἶναι θλιμένη·
κάθε ἀστρό της σὰν δάκρυ λάμπει·
λυπητερὰ εἶναι φωτισμένοι
ἀπόψε οἱ οὐράνιοι κάμποι

Σὰν νάχῃ ὡς ἐκεῖ πάνω φτάσει
ὅλος ὁ ἀνθρώπινος ὁ πόνος,
ἔχει ἁπλωθῇ σ' ὅλη τὴν πλάση
ὁ θλιβερός του τόνος.

Τὸ ἀγέρι ἀπόψε, ὅπως φυσάει,
παράπονο θλιμένου μοιάζει·
καὶ τοῦ ἀηδονιοῦ ἡ φωνὴ μιλάει
σὰν θρῆνος, ποὺ σπαράζει.

Ποιὸν πόθο τάχ' ἀπόψε κλαῖνε
ψυχές, ποὺ ὁ πόνος δὲν τοὺς λείπει;
Ποιὰ χεῖλη τάχ' ἀπόψε λένε
πόση τοῦ ἀνθρώπου ἡ λύπη;

19 τοῦ Ὀχτώβρη 1919

SEMPER EADEM

Στὴ Ναταλία

Ἔγινε ἡ νιότη θύμηση καὶ στὴ ζωή μου ἁπλώθη
χυνόπωρο θλιμένο·
σὰν φύλλα κίτρινα ἔπεσαν ὄνειρα, ἐλπίδες, πόθοι
καὶ τώρα πιὰ ὁ χειμῶνάς μου πότε θἀρθῇ προσμένω.

Περνᾷ ὁ καιρὸς καὶ θύμησες πίσω του μόνο ἀφίνει·
κι ὁ νοῦς τὶς λογαριάζει
σάν κουρασμένος· ἡ ψυχὴ γυρεύει τὴ γαλήνη
κι ἀδιάφορη τὸ πέρασμα νεκρῶν ὡρῶν κοιτάζει.

Τὰ ὄνειρα πᾶνε· λιγοστοὶ κ' οἱ μάταιοι πόθοι τώρα·
κ' ἥσυχα νὰ σημάνῃ
προσμένω τοῦ χυνόπωρου τοῦ θλιβεροῦ ἡ στερνὴ ὥρα,
ποὺ θὰ μηνήσῃ στὸ κορμί, πὼς ὁ χειμῶνας φτάνει.

Μὰ ἀνοιξη πάντα πρόσχαρη μὲς στὴν καρδιά μου μένει.
Κι ὅταν χειμῶνας φτάσῃ,
πάλι ἀνοιξη τὴ γέρικη καρδιά μου θὰ ὁμορφαίνῃ,
καθὼς καὶ τότε, ποὺ εἶχε ἀνθοὺς ἀγάπης πλῆθος μάσει.

Γεμάτη νιότη εἶναι ἡ καρδιὰ καὶ τέτοια πάντα θἄναι,
ὡς ποὺ ἡ ζωὴ νὰ σβήσῃ,
γιατὶ πιὸ νέα καὶ πιὸ βαθιά, τὰ χρόνια ὅσο περνᾶνε,
γίνεται ἡ ἀγάπη μου γιὰ σέ, ποὺ τόσο ἔχω ἀγαπήσει.

2 τοῦ Νοέβρη 1919

ΑΓΑΠΗ

Ἀγάπη! δὲ μὲ κούρασε ποτὲ τὸ μίλημά σου·
καὶ μ' ἔμαθες νὰ σὲ γροικῶ παντοῦ ὅπου κι ἂν μιλήσῃς.
Καθὼς πιστός σου λατρευτὴς ἀκούω τὸ κάλεσμά σου
κι ἂν μοιάζῃ βόγγον ὠκεανοῦ, τραγούδι ἂν μοιάζῃ βρύσης.

Σὲ νιώθω πάντα νὰ ὁδηγᾷς τὰ βήματά μου ἐκεῖ ὅπου
τὸ ἄνθισμα φέρνεις τῆς χαρᾶς ἢ τὸ βαθὺ τὸν πόνο.
Καὶ στὸ τραγούδι, ποὺ θὰ εἰπῇ κρυφὰ ἡ καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου,
γιὰ νὰ σὲ νιώθω σὰν ρυθμὸ πάντα τὸ αὐτὶ στηλόνω.

Ἐσὺ βοηθός μου ὅταν περνῶ τὴν τρικυμία τοῦ κόσμου.
Νιώθω, ὅτι ζῶ, σὰν μὲ κοιτοῦν δυὸ μάτια ἀγαπημένα...
Κι ὅταν μὲ κράξῃ ὁ θάνατος, στερνὴ δύναμη δός μου
γιὰ νὰ μπορέσω τὸ στερνὸ χαῖρε νά εἰπῶ σ' ἐσένα.

30 τοῦ Ἀπρίλη 1920

ΜΟΙΡΟΛΟΙ

Τοῦ κουνιάδου μου Τάκη Ι. Ἄννινου, ὑπολοχαγοῦ ἀεροπόρου, ποὺ ἔπεσε μὲ τὸ ἀεροπλάνο του καὶ σκοτώθηκε ἔξω ἀπ' τὴ Θεσσαλονίκη στὶς 13 τοῦ Φλεβάρη 1919.

ΜΟΙΡΟΛΟΙ

Πολυακριβέ μας! οἱ πηγὲς τοῦ πόνου ὅλες ἀνοίξαν
καὶ τὴν τρεμάμενη ψυχὴ στὸ ἀνάβρυσμά του πνίξαν.
Δάκρυα τὰ μάτια τὰ στεγνὰ δὲν ἔχουν πιὰ νὰ χύνουν·
μόνο ξερὰ ἀναφυλλητὰ τὸν πόνον ἀναδίνουν.
Φτερὰ δὲν ἔχει ὁ λογισμὸς πιὸ πέρα νὰ πετάξῃ,
πιὸ πέρα ἀπὸ τὴ λύπη μας, ποὺ ἔχει στὸ νοῦ σταλάξει.
Καθὼς ξεσκίστηκε ἡ καρδιὰ καὶ πόνος μόνο ἐγίνη,
ἔτσι σπαράχτηκε κι ὁ νοῦς· κι ὅλο τὸ φῶς του σβήνει
κάθε πικρότατη στιγμή, ποὺ ἡ θύμησή σου φτάσῃ
νὰ μᾶς εἰπῇ, πὼς μέσα μας γιὰ πάντα ἔχει φωλιάσει
τῆς στέρησής σου ὁ σπαραγμὸς καὶ τοῦ χαμοῦ σου ἡ λύπη.
Ὦ! ποιὰ ἀνταπόκριση ἄρχισε πικρὴ τὸ καρδιοχτύπι
μὲ τὰ σπαράγματα τοῦ νοῦ! Πουλάκια ἀλαφιασμένα,
νοῦς καὶ καρδιὰ καὶ σὲ σκληρὴ θλίψη παραδομένα
θρηνοῦν καὶ κλαῖνε ὁλημερὶς σὰν κλαψερὰ τρυγόνια
τὴν ὄμορφή σου λεβεντιά, τὰ εἰκοσιτρία σου χρόνια.
Σὲ κλαίει τὸ σπίτι, ποὺ ἄστραφτεν ἀπὸ χαρὰ καὶ γέλιο,
ὅταν, γλυκέ, σὲ δέχονταν σὰν νέας γενιᾶς θεμέλιο,
χαρούμενο καὶ γελαστό, περήφανο κι ὡραῖο,
σὰν κυπαρίσσι λιγερὸ κι ὅμοιο μὲ δέντρο νέο,
πού κλώνια δροσερόφυλλα κι ἀνθοὺς γεμάτα ἁπλόνει
καὶ τῆς ἀγάπης τὰ ὄνειρα καὶ τὴ λαχτάρα ἰσκιόνει.
Σὲ κλαίει τὸ σπίτι τἄραχλο, πού ἀντιλαλεῖ ὅλη μέρα
κι ὅλη τὴ νύχτα τὸ πικρὸ στέναγμα τοῦ πατέρα,

τῆς μάννας τ' ἀναφυλλητά, τἄσωστο καρδιοχτύπι,
τῶν ἀδερφάδων τὸν καημὸ καὶ τὴ βουβή μου λύπη!
Σὲ κλαίει τὸ σπίτι! καὶ σὲ κλαῖν κρυφὰ παρθένων μάτια,
ποὺ σ' ἀντικρύζαν ἄρχοντα στοῦ ἔρωτα τὰ παλάτια.
Καὶ σὲ θυμᾶμαι, εὐγενικὲ κυνηγητὴ τοῦ ὀνείρου
κι ἀπόκοτε ταξιδευτὴ στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἀπείρου,
πῶς ἔστηνες περήφανα στοῦ χάρου ἐμπρὸς τὴ θύρα
τῆς νιότης σου τὸ θησαυρὸ καὶ τῆς ἀντρείας τὴ μοῖρα.
Ὦ! σ' ἐτραβοῦσε ὁ κίντυνος στὰ παιγνιδίσματά του
καὶ γιὰ χαρά σου εἶχες κρυφὴ τοὺς τρόμους τοῦ θανάτου!
Τοὺς λογισμούς σου ἀνέβαζες ψηλὰ καὶ λησμονοῦσες,
πὼς τῆς ζωῆς μας τὴ χαρὰ στὰ χέρια σου κρατοῦσες.
Γλυκέ μας, ἡ λαχτάρα μας κι ὁ τρόμος μας γιὰ σένα
σ' ἀκολουθοῦσε κ' ἔμεναν τὰ μάτια τρομαγμένα
κάθε στιγμή, ποὺ ξέσκιζαν τὸ πέλαγο τοῦ αἰθέρα
καὶ σ' ἔβλεπαν ἀδείλιαστος γοργὰ νὰ λάμνῃς πέρα,
πέρα ὅπου ἡ νύχτα τοῦ ἄγνωστου σ' ἐκάλει νὰ τῆς δώσῃς
τὴν ἀστραπὴ τῆς νιότης σου κι ἀπάνω της ν' ἁπλώσῃς
τῆς ἀφοβιᾶς σου τὴν ὁρμὴ καὶ τὸ ἄφταστό σου θάρρος.
Ψηλά, πῶς σ' ἐρωτεύονταν ὁ ὁμορφαρπάχτης χάρος!
Κ' ἐμεῖς, ποὺ τὴν ἀγάπη μας ὁ τρόμος ὁδηγοῦσε
καὶ τὴν ψυχή μας ἀγωνία παντοτεινὴ κρατοῦσε,
τὸ λογισμό σοῦ στέλναμε γλυκὰ νὰ σοῦ φωνάζῃ:
Κατέβα! ἀπόκοτο παιδί, κ' ἡ δόξα σου μᾶς σκιάζει!
Κατέβα! τὰ ὕψη ἂν σὲ μεθοῦν κι ἂν κόσμο ἄλλο σ' ἀνοίγουν,
γιὰ ἰδὲς ποιοῦ τρόμου κύματα τὸ λογισμό μας πνίγουν!
Πιὸ ὄμορφος τῆς ἀγάπης μας ὁ κόσμος, ποὺ γιὰ σένα
τοῦ Ἀπρίλη κλεῖ μοσκοβολιὲς κι ὄνειρα μεθυσμένα...
Ὦ! σὲ θυμᾶμαι! κ' ἔμεινε, πολυακριβέ μας, μόνο
ἡ θύμησή σου σὰν πηγή, ποὺ θ' ἀναβρυῇ τὸν πόνο.

16 τοῦ Φλεβάρη 1919

ΕΛΕΓΟΣ

Γιὰ τὴν κουνιάδα μου
Γεωργία Ι. Ἄννινου
† 12 τοῦ Σεπτέμβρη 1920.

ΕΛΕΓΟΣ

I

Μὲ λόγια ἁπλὰ τὸν πόνο μας θὰ ψάλω
κι ἁπλὸ μνημεῖο τοῦ πόνου θὰ σοῦ στήσω.
Στὴ λύπη μας στολίδια δὲ θὰ βάλω.
Μὲ φτάνει ὁ σπαραγμὸς γιὰ νὰ ἱστορήσω

τὴ λύπη τοῦ χαμοῦ σου καὶ νὰ βγάλω
τὸ θλιβερὸ σκοπὸ γιὰ ν' ἁρμονίσω
στὸν ἔλεγο τὸν πόνο τὸ μεγάλο.
Τὴ λύπη μας δὲ θέλω νὰ στολίσω

μ ἄλλα λουλούδια λόγου πάρεξ μ' ὅσα
στοῦ πόνου τὸν ἀνθόκηπο θὰ μάσω
καὶ θὰ μοῦ εἰπῇ τοῦ σπαραγμοῦ μου ἡ γλῶσσα.

Τραγούδι ἁπλὸ γιὰ σέν' ἁπλὴ παρθένα.
Κ' ἔτσι ἴσως μὲ τὸ κλάμα μας ταιριάσω
τὸ θλιβερὸ τραγούδι μου γιὰ σένα.

2

Σὰν ἔπεσες στὸ στρῶμα τοῦ θανάτου,
κάποια ὀμορφιὰ ἄλλη σ' εἶχε ἐξαϋλώσει.
Μὰ ὁ θάνατος γιὰ χρῶμα τοῦ δροσάτου
προσώπου σου τὴν ἄχνα του εἶχε ἁπλώσει.

Κ' ἔλεγε ὁ νοῦς: «Δὲν εἶναι ἀπὸ ἐδῶ κάτου
τὸ φῶς, ποὺ ἔχει τὴν ὄψη της κυκλώσει·
γλυκιὰ εἶναι σὰν ἰδέα πόθου φευγάτου,
ποὺ ὅλο ζητᾷ ἡ ψυχὴ νὰ τὸν ζυγώσῃ.»

Καὶ νιώθαμε στὴν ὀμορφιά σου ἐκείνη
κάποια ἀλλη ἀγάπη μέσα μας ν' ἀνθίζῃ,
ποὺ ἀνώτερη εἶχε κι ἀπ' τὸ πάθος γίνει.

Μὰ ὁ νοῦς μας δὲν τολμοῦσε νὰ μαντέψῃ,
πὼς τέτοια ἀγάπη τὴν ψυχὴ γεμίζει
μόνο γιὰ ὅποιον γιὰ πάντα θὰ μισέψῃ.

3

Ἔλυονε τὸ κορμὶ πάνω στὸ στρῶμα
κ' ἐσὺ πάντα σου νἄχῃς δὲν ξεχνοῦσες
γέλιο γλυκὸ στὰ μάτια καὶ στὸ στόμα.
Σὰν νἄσουν ἡ ἴδια ἡ νιότη μᾶς γελοῦσες.

Σὲ φλόγιζε ὅλη ὁ πυρετὸς κι ἀκόμα
γιὰ κάποιες μακρινὲς χαρὲς μιλοῦσες.
Μ' ὅσο κι ἂν χαροπά·ευε τὸ σῶμα
γύρω σου νιότης γέλιο ἐσὺ σκορποῦσες.

Σὰν Ἥβη μᾶς κερνοῦσες τὴν ἐλπίδα,
πὼς δὲ μπορεῖ ἡ ζωή σου νὰ μᾶς φύγῃ.
Μὰ ἦλθε στιγμή, ποὺ μὲς στὰ μάτια σου εἶδα

ποιὲς μακρινὲς χαρὲς σ' εἶχαν μαγέψει
καὶ τοὺς γελοῦσες. Κι ἄρχισε ν' ἀνοίγῃ
τοῦ πόνου ἡ βρύση γιὰ νὰ μὴ στερέψῃ.

4

Ὁ θάνατος! μονάχα ἔτσι μποροῦσα
σὰν ποιὸ βαθὺ μυστήριο κλεῖ νὰ νιώσω.
Τὴν ὥρα, ποὺ τὴ νιότη σου θωροῦσα
νᾶναι γιὰ πάντα πιὰ μακριά μας τόσο

καὶ τὴ ματιά σου μάταια λαχταροῦσα
στὸ στοχασμὸ γιὰ φέγγος νὰ τὴ δώσω,
τὰ χείλη μου ν᾽ ἀνοίξω δὲν τολμοῦσα
καὶ τὴ φωνή σὲ μοιρολόϊ νὰ ὑψώσω.

Μόνο εἶχε ἡ βρύση τῶν δακρύων ἀνοίξει.
Κ᾽ ἔτσι βουβὸ καὶ πιὸ βαθὺ τὸν πόνο
κυλοῦσα ἀπὸ τὰ μάτια μου νὰ σμίξῃ

τὸν τρόμο ποὺ εἶχε στὴν ψυχὴ ριζώσει.
Ὦ! τὸ μυστήριο τοῦ θανάτου μόνο
σὰν ἄγριο τρόμο ἡ σκέψη θὰ τὸ νιώσῃ.

5

Γιὰ ποιὸ ταξίδι ἀλαργινὸ πηγαίνεις;
Στάσου τὰ μάτια ἀκόμη νὰ φιλήσω
καὶ μὲς στὸ στερνοφίλημα νὰ κλείσω
τὴ θύμηση τῆς λάμψης τῆς σβησμένης.

Στάσου τῆς νιότης τῆς νεκροντυμένης
τὴν ὀμορφιὰ μ᾽ ἄσπρα ἄνθη νὰ στολίσω
κι ἄλλα στὸ δρόμο σου ἄνθη νὰ σκορπίσω,
στὸ δρόμο, ποὺ στερνὴ φορὰ ὀμορφαίνεις.

Στάσου, γλυκιὰ παιδούλα μας, νὰ μάσω
μόσκο ἀπ᾽ τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς τὸν πόνο
κι ἀνθόνερο τὰ δάκρυά μου νὰ φτιάσω

γεμάτη πάντα ἡ λήκυθό σου νᾶναι...
Γιὰ ποιὸ ταξίδι πᾷς καὶ σ᾽ εὐοδόνω
μὲ δάκρυα, ποὺ ἔτσι θλιβερὰ κυλᾶνε;

6

Σοῦ στόλιζε καὶ μὲς στὴν κάσα ἀκόμα
τῆς νιότης τὸ χαμόγελο τὰ χείλη,
σὰν νἄθελε τὸ ἀγαπημένο στόμα
πικρὴ χαρὰ στὸν πόνο μας νὰ στείλῃ.

Κι ὡς εἶχε τὸ παρθενικό σου σῶμα
τὴ χάρη ὅλη τὴν ἄνθινη τοῦ Ἀπρίλη,
θαρρούσαμε πὼς θἄμπαινε στὸ χῶμα
κάποιο ἄνθος, ποὺ εἶχε σβήσει μὲ τὸ δειλι.

Κ' ἐλέγαμε, θωρῶντάς σε ἔτσι ὡραία:
— Γιὰ πάντα δὲ μπορεῖ νὰ μᾶς ἀφίσῃ·
φεύγει νὰ ξαναρθῇ μ' ἄνθιση νέα...

Μὰ ὁ σπαραγμός, ποὺ μέσα μας βογγοῦσε
καὶ τῶν δακρύων μᾶς ἄνοιγε τὴ βρύση,
πόσο θὰ σὲ θρηνοῦμε μᾶς μηνοῦσε.

7

Ὅταν τὸ μαῦρο σὲ δεχόταν μνῆμα,
τὸ φῶς ἥλιου Ἀττικοῦ, προτοῦ νὰ δύσῃ,
σοῦστελνε τὸ στερνὸ χρυσό του κῦμα
στερνὴ φορὰ νὰ σὲ χρυσοστολίσῃ.

Γιὰ νὰ ὁμορφήνῃ τῆς ταφῆς τὸ κρῖμα
φῶς γιορτερὸ σκορποῦσε ἡ μάνα φύση...
Μὰ ἐγὼ ὅταν μὲ θλιμένο, ἀργὸ τὸ βῆμα
κλεισμένο πιὰ τὸν τάφο σου εἶχ' ἀφίσει,

στὸ νοῦ μου ὅλο του ἐκλειοῦσα τὸ σκοτάδι.
Κι ἂν ὅλα ἐκεῖ τριγύρω μου γελοῦσαν,
τὴ φύση σκοτεινὸ ἔβλεπα ρημάδι

κ' ἔλεγα, ὅτι εἶναι κ' οἱ φωνές της θρῆνοι,
ποὺ τὴ χαμένη νιότη σου καλοῦσαν...
Μὰ ἀπ' ὅλα πιὸ πολὺ ἡ ψυχή μου ἐθρήνει.

8

Πῶς γέμιζες τὸ σπίτι, ὅταν ἐζοῦσες!
Χαρά, ὁμορφιὰ κι ἀγάπη ἤσουν καὶ νιότη.
Κρῖνος ζωῆς μέσα στὸ σπίτι ἀνθοῦσες
κ' ἐστόλιζέ μας ἡ δική σου ἀγνότη.

Πῶς σκλάβα σου τὴ σκέψη μας κρατοῦσες!
Ἤσουν γιὰ μᾶς στοργή, λαχτάρα κι ὅ,τι
μιλοῦσε στὴν ψυχή μας, σὰν μιλοῦσες.
Στὸ χιόνι πρόσχαρου ἥλιου ἀχτίδα πρώτη.

Ἐσὺ μέσα στὸ σπίτι ἐπάνω ἀπ' ὅλα.
Ρυθμός του ἐσὺ καὶ φῶς του κ' εὐωδιά του.
Παντοῦ ἡ ζωή σου μόνο ἐπεντοβόλα.

Μὰ ἔρημος τώρα τῆς στοργῆς ὁ θρόνος.
Τὴν ἐρημιὰ ὅλα ἐπῆραν τοῦ θανάτου·
κ' ἐπάνω ἀπ' ὅλα μὲς στὸ σπίτι ὁ πόνος.

9

Δὲ θἄρθῃς πιὰ νιότης δροσιὰ γεμάτη
κοντά μου καὶ τ' ὡραῖό σου τὸ κεφάλι
νὰ γείρῃς στὴν ἀδερφική μου ἀγκάλη,
σὰν νὰ ζητᾷς νὰ ἐμπιστευτῇς μου κάτι.

Δὲ θἄρθῃς πιά, κρυφὴ χαρά, φευγάτη
μέσ' ἀπ' τοῦ κόσμου τὴν ἀνεμοζάλη,
νὰ δείξῃς μου τῆς ἀρετῆς τὰ κάλλη,
κοιτάζοντάς με μὲ τὸ ἀγνό σου μάτι.

Δὲ θἄρθῃς πιὰ νὰ ἰδῶ νὰ μοῦ στολίσῃ
τὴ σκέψη πάλι ἀνθὸς ἀθωσύνης...
Ἐγώ, ποὺ σ' εἶχα στὴν ψυχή μου κλείσει

καὶ σ' ἔλεγα «παιδί μου» κι «ἀδερφούλα»,
μ' ἄνθη λευκὰ σὲ στόλισα νὰ γίνῃς
τοῦ Χάρου ἀγνή, παρθενικιὰ νυφούλα!

10

Τό στόμα τό γλυκό νά κελαδᾴῃ
δὲ θά τἀκοῦμε πιά. Καὶ δὲ θά ἰδοῦμε
στὴ νιότη σου τριγύρω νά πηδᾴῃ
τοῦ ἔρωτα ὁ πόθος. Δὲ θά ξαναποῦμε

καὶ τ' ὄνομά σου, δίχως νά κυλάῃ
τό δάκρυ θλιβερό. Ὅσο κι ἂν θαρροῦμε,
πὼς μὲς στό σπίτι ἀκόμη τραγουδάει
τῆς ὕπαρξής σου ἡ χάρη, δὲ θά ζοῦμε

παρὰ μὲ τὸν πικρὸ ρυθμὸ τῆς λύπης.
Τὸ σπίτι ἡ θύμησή σου θά γεμίζῃ
γιὰ νά μᾶς λέῃ κάθε στιγμὴ πὼς λείπεις.

Τὰ εἰκοσιδυό σου χρόνια μᾶς ἀφίσαν
τὸ πέρασμά τους μόνο νά θυμίζῃ,
πὼς σὰν λουλούδι ἀνθίσανε κ' ἐσβήσαν.

11

Τὸ ἀνάσταλμά σου πιὰ δὲ θά προβαίνῃ
στό δρόμο τῆς ζωῆς νά λέῃ ποιὰ σμίλη
τὴν ποίηση τοῦ κορμιοῦ εἶχε σκαλισμένη.
Μήτε ἡ δροσάτη νιότη σου θά στείλῃ

τὸν ὄμορφό της θρίαμβο νά μένῃ
μὲς στὴν ψυχὴ σὰν θύμηση τοῦ Ἀπρίλη.
Δὲ θά φανοῦν πιὰ οἱ πόθοι ἀλαφιασμένοι
στ' ἀγνὰ τὰ μάτια καὶ στ' ἀγνὰ τὰ χείλη.

Τώρα ἴσκιος ἡ χαριτωμένη εἰκόνα
καὶ θύμηση τὸ ἀνάγλυφο, ποὺ τόσο
ταίριαζε σὲ μετώπη Παρθενῶνα.

Καὶ πόσο ἡ νιότη σὲ ζητάει μαντεύω . . .
Μὰ ἐγώ, ποὺ τῆς ψυχῆς σου εἶχα τὴ δρόσο,
τὴν πιὸ γλυκιὰ ἀδερφούλα μου γυρεύω.

12

Τώρα ἡ ματιὰ πόσο θλιμένη πέφτει
σ' ὅ,τι δικό σου ἔχει στὸ σπίτι μείνει!
Ὅ,τι ποτέ ἀπ' τὸ χέρι σου ἐμαγεύτη
καὶ τὴ γλυκιά σου θύμηση ἀναδίνει·

τῆς λύπης μας τὸ κάνουμε καθρέφτη.
Σ' ὅ,τι πηγὴ πικροῦ λαημοῦ ἔχει γίνει
καθὼς σὲ εἰκόνα ἡ σκέψη μας προσπέφτει·
καὶ προσευχή της εἶναι μόνο οἱ θρῆνοι.

Παντοῦ, ὅπου πάντα σ' ἀνκσταίνει ἡ σκέψη
σ' ἀναζητάει τὸ δακρυσμένο μάτι
καὶ δὲ μπορεῖ πὼς λείπεις νὰ πιστέψῃ.

Μὰ ὅλα θλιμένα νὰ μᾶς λένε ἀκοῦμε,
πὼς λείπει τώρ' ἀπ' τὴ ζωή μας κάτι,
ποὺ μάταια μὲς στὸ σπίτι τὸ ζητοῦμε.

13

Κοντά σου νύχτες πιὰ δὲ θ' ἀγρυπνήσω
νὰ βλέπω ἴσκιος κακὸς μὴ σὲ τρομάζῃ,
μήτε θὰ σηκωθῶ νὰ σὲ ρωτήσω
γιατὶ κ' ἐσὺ ἀγρυπνᾷς καὶ τί σὲ σκιάζει.

Μὲ μάτια τώρα πιὸ ἄγρυπνα θ' ἀρχίσω
νὰ βλέπω νύχτα ποιὰ βαθιὰ σκεπάζει
τὴν ὕπαρξή, ποὺ πιὰ δὲ θ' ἀντικρύσω.
Τὶς νύχτες τώρα ὁ νοῦς μου θὰ κοιτάζῃ

τὴν ἀδειανή σου θέση καὶ νὰ λέῃ,
πὼς θὰ φανῇς κάποια στιγμὴ καὶ πάλι·
καὶ στὸ πικρό του γέλασμα νὰ κλαίῃ.

Τώρα τὶς νύχτες θ' ἀντικρύζω μόνο
τὸ χέρι τοῦ θανάτου νὰ προβάλλῃ
γιὰ νὰ ριζόνῃ στὴν ψυχὴ τὸν πόνο.

14

Τὸν ἴσκιο σου στὸ σπίτι ἔχεις ἀφίσει·
τὸν ἴσκιο σου πάντα παντοῦ θὰ ἰδοῦμε.
Τὸ μάτι ἔχει ἀπ' τὸν ἴσκιο σου γεμίσει
καὶ πῶς ἐμπρός μας θὰ φανῇς θαρροῦμε.

Ἐμπρός μας στέκει ἀπ' τὴν αὐγὴ ὥς στὴ δύση
κ' ἐμεῖς τὸν ἐρχομό σου καρτεροῦμε.
Κι ὅταν τὰ μάτια ἡ κούραση τὰ κλείσῃ,
μὲ τὴν ψυχὴ τὸν ἴσκιο σου θωροῦμε.

Κι ὅλο νἀρθῇς προσμένουμε, θαρρῶντας
τὸν ἴσκιο σου πῶς μηνυτής σου μένει.
Προσμένουμε . . . Μὰ ὁ πόνος ἀγρυπνῶντας

τὸ μακρινό ταξίδι σου θυμίζει.
Καθὼς ἐσὺ κ' ἡ ἐλπίδα μας πεθαίνει·
καὶ νέο τὸ σπίτι μοιρολόϊ γεμίζει.

15

Πόσα καὶ πόσα δάκρυα θὰ γεμίζουν
τὰ μάτια, ὅταν θὰ μένουν στηλωμένα
μὲς στὴ ζωὴ καὶ δὲ θὰ σ' ἀντικρύζουν
σὰν πρίν, γληγοροθάνατη παρθένα!

Πόσοι θλιμένοι στοχασμοὶ θὰ ἐγγίζουν
τὸ καθετί, ποὺ θὰ μᾶς λέῃ γιὰ ἐσένα·
καὶ πῶς τὴν ὕπαρξή σου θὰ θυμίζουν
τὰ δειλινά, ποὺ θὰ περνοῦν θλιμένα!

Μονάχα μὲ τὸν πόνο σου θὰ ζοῦμε
καὶ πόνο ἡ θύμησή σου νέο θὰ φέρνῃ
κι ὅλο γιὰ σὲ μὲ πόνο θὰ μιλοῦμε.

Μὲ λόγια ποιὸς ὁ πόνος δὲ θὰ λέμε.
Στὴ θύμησή σου ὁ στοχασμὸς θὰ γέρνῃ
καὶ πάντα μας ἀμίλητοι θὰ κλαῖμε.

16

Τὸν Ἔρωτα εἶχα φανταστῆ νὰ γέρνῃ
στὴν ὕπαρξή σου ἐπάνω καὶ μὲ χέρι
χαριτωμένου μάγου νὰ σὲ σέρνῃ
πρὸς τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ ὄνειρου τὰ μέρη.

Πόθους τὸν εἶχα φανταστῆ νὰ σπέρνῃ
στὴ νιότη σου τριγύρω καὶ σὰν ταῖρι
δικό του κι ἀκριβό του νὰ σὲ φέρνῃ
στῆς πιὸ γλυκιᾶς ἐλπίδας τὸ καρτέρι.

Μὰ ὁ Χάρος κι ἀπ' τὸν Ἔρωτα πιὸ νέος
σὲ μάγεψε καὶ σ' ἅρπαξε ἕνα βράδυ
σὰν ἐρωμένος δυνατὸς κι ὡραῖος.

Κι ὁ ψυχοφλέχτης Ἔρωτας θλιμένος
θρηνεῖ μὲ τὴν ἀγάπη μας ὁμάδι,
στὴ θύμηση τῆς νιότης σου γερμένος.

17

Τὴν ὄμορφη ζωοῦλά σου, ποὺ ἐγίνῃ
τόσο γοργή, δὲ θὰ σκεπάσῃ ἡ λήθη.
Σὰν κάποιο, ποὺ μᾶς εἶπες, παραμύθι
στὴ νύχτα τῆς ζωῆς μας ἔχει μείνει.

Τὴ βλέπουμε σ' ὅ,τι περνᾷ κι ἀφίνει
σημάδι του τὸ σπαραγμὸ στὰ στήθη·
στὸ λούλουδο, ποὺ τὴν αὐγὴ γεννήθη
κι ὡραῖο, προτοῦ νά σβήσῃ ἡ μέρα, σβήνει·

στὸ ξάφνισμα, ποὺ νιώθουμε ὅταν δοῦμε
παρθένες ἄλλες νὰ περνοῦν καὶ νἄχουν
τὴ νιότη σου, ποὺ ἔτσι πικρὰ θρηνοῦμε·

στὸν πόνο, ποὺ θὰ μᾶς γεννήσῃ ἡ σκέψη
μὴ καὶ γι' αὐτὲς μοῖρα τὰ δάκρυα λάχουν,
προτοῦ ἡ χαρὰ τὴ νιότη τους χαθέψῃ.

18

Ὠϊμένα! ὅταν βαθιὰ ἡ ψυχὴ πονέσῃ!
Ψέμα τοῦ νοῦ μας ἡ σοφία καὶ ἡ σκέψη.
Θέληση πιὰ καμιὰ δὲ θὰ μπορέσῃ
τὸν πόνο τῆς ψυχῆς μας νὰ μερέψῃ.

Κι ἂν ἄξαφνη χαρὰ ἔλθῃ, δὲ θ' ἀρκέσῃ
νὰ κάμῃ τὴν ψυχή μας νὰ πιστέψῃ
στὸ ψέμα της. Πιὸ θλιβερὸ θὰ πέσῃ
τὸ δάκρυ κ' ἡ ματιά μας θ' ἀγναντέψῃ

μὲς στὸ ἄδειο, ποὺ μὰς ἄφισες παρθένα,
πὼς λείπει ἀπ' ὅλα ἡ χαρωπή σου νιότη
κι ὅσα γεννοῦν χαρὰ μᾶς εἶναι ξένα.

Μήτε σοφία, τῶν ὅλων μήτε ἡ γνώση
θὰ εἰποῦν τὸ θάνατό σου ψέμα κι ὅτι
δὲν ἔχει κάτι μέσα μας τελιώσει.

19

Ἐγώ, ποὺ οὔτε στιγμὴ δὲν εἶχα νιώσει
μὲς στὴν ψυχὴ τοῦ θάνατου τὸν τρόμο
κ' ἔλεγα, πὼς τὸ χέρι του ὅπου ἁπλώσῃ
βλέπω μονάχ' ἁπλὸ τῆς φύσης νόμο,

τώρα, ποὺ τοῦ χαμοῦ σου ἡ πίκρα ἡ τόση
μοῦ ἀνοίγει κάποιο νέο στὴ σκέψη δρόμο,
στὸ θάνατο—ποὺ μ' ἔχει ἔτσι πληγώσει—
βλέπω τοῦ πόνου τὸ σκληρὸ οἰκοδόμο.

Τώρα ἡ σοφία τοῦ νοῦ δειλὴ λιγίζει
στὴ δύναμή του ἐμπρὸς καὶ βλέπει μόνο
πὼς τὴν ψυχή μου ὁ πόνος σου γεμίζει.

Δετὸς ὁ νοῦς στῆς μοίρας τὴν ἀνέμη.
Κ' ἐνῷ θρηνῶ σε, στὸ σκληρό μου πόνο
γιὰ ὅ,τι ἀγαπῶ βαθιὰ ἡ ψυχή μου τρέμει.

20

Τὴ θύμησή σου πάντα θὰ στολίζω
μ᾽ ὅ,τι πιὸ ἁγνὸ κ᾽ αἰθέριο ζῇ στὴ φύση·
κι ὅλο τὸ στοχασμό μου θὰ γεμίζω
μ᾽ ὅ,τι εἶχε στὴν ὡραία ψυχή σου ζήσει.

Τὴν ὄμορφη ὕπαρξή σου θ᾽ ἀντικρύζω
σ᾽ ὅ,τι θὰ σβήνῃ, μόλις θἄχῃ ἀνθίσει·
καὶ πάντα μου τὴ σκέψη θὰ γυρίζω
σ᾽ ὅ,τι ὄμορφο ἔχει ὁ θάνατος τρυγήσει.

Καὶ θὰ θαρρῶ, πὼς τὸ ἐλαφρὸ τὸ ἀγέρι,
σὰν φέρνῃ μόσκους κι ὁμορφιὲς τοῦ Μάη,
κάτι ἀπ᾽ τὴν ὕπαρξή σου θὰ μᾶς φέρῃ.

Μὰ ἡ θλιβερὴ ψυχή μας, ποὺ θὰ λέῃ
πόσο ἡ πικρὴ ζωή μας σὲ ζητάει,
τὸν τάφο σου θὰ βλέπῃ καὶ θὰ κλαίῃ

13—20 τοῦ Σεπτέμβρη 1920

ΓΝΩΣΗ

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

Πάλι, καθὼς ταξιδευτὴς ἀποσταμένος, πῆρα
τὸ δρόμο, ποὺ νὰ τὸν διαβῶ πάντα προστάζει ἡ μοῖρα.
Δύσκολοι οἱ τόποι, ποὺ περνῶ· πέρα τ' ἀγρίμια οὐρλιάζουν
κ' ἐπά·ωθέ μου σύννεφα τὸν οὐρανὸ σκεπάζουν.
Ἄνεμος κἰ' ἀστραπόβροντα μηνοῦν τὴ βέβαιη μπόρα
καὶ μόνον ἡ ἀγριωσύνη τους μὲ συντροφεύει τώρα.
Κάποιες φωνὲς ἀνθρώπινες ἀκούω νὰ σιγοφτάνουν
σὰν νἄρχουνται γιὰ τὴν ψυχὴ τὸν τρόμο νὰ σημάνουν.
Μακριὰ νὰ φύγω βιάζουμαι· μὰ ἡ δύναμή μου λίγη
καὶ πάντα ὁ δρόμος πιὸ σκληρός, ποῦ ἡ μοῖρά μου μοῦ ἀνοίγει.
Γύρω μου ἀνθρώπους δὲ θωρῶ· μὰ ἔζησα ὥς τώρα τόσο
μέσα σ' αὐτούς, ποὺ μοναξιὰ δὲ μπορῶ πιὰ νὰ νιώσω.
Κι ὅσο στὸν κῆπο τῶν ἰδεῶν ζητοῦσα νὰ σιμώνω,
τόσο ἡ ζωὴ μοῦ γνώριζε τὸν καρδιολιώτη πόνο.
Πάντα καὶ πάντα στὴν ψυχή, σὰν θλιβερὴ ἁρμονία,
μιλεῖ ὅση ὁ νοῦς μου ἀντίκρυσεν ἀνθρώπινη ἀγωνία.
Παρμένα ἀπ' τὴ νεροποντὴ κι ὅσα ἔλπιζα νὰ μάσω
λουλούδια στὸ ταξίδι μου, στὸ τέλος του πρὶν φτάσω.
Στὴν πίκρα τώρα τοῦ ὄνειρου κ' οἱ στοχασμοὶ γερμένοι
τοῦ χαλασμοῦ μονάχ' ἀκοῦν τὴ μπόρα νὰ διαβαίνῃ.

20 τοῦ Δεκέμβρη 1919.

ΣΤΟΝ ΙΣΚΙΟ ΤΗΣ ΙΤΙΑΣ

Ἤρθα καὶ πάλι μοναχὸς στὸν ἴσκιο σου νὰ γείρω
δέντρο, ποὺ πνέει στὰ φύλλα σου θρηνητικὸς ὁ ἀγέρας·
ν' ἀκούσω τὸ παράπονο, ποὺ θὰ σκορπίσῃς γύρω
καθὼς τραγούδι μακρινῆς καὶ θλιβερῆς φλογέρας.

Τὴ μυστικὴ τὴ θλίψη σου ν' ἀκούσω ἦρθα καὶ πάλι
σὰν ξεμυστήρεμα καρδιᾶς, ποὺ κάποιους πόθους κλαίει·
τὸ στέναγμά σου ν' ἁπλωθῇ μὲς στὴν ψυχή μου ἀγάλι
παρόμοιο μ' ἦχο μουσικῆς, ποὺ ὅλο γιὰ πόνο λέει.

Καὶ ξεχασμένος στὸ γλυκὸ τοῦ τραγουδιοῦ σου θρῆνο
νὰ λέω, πὼς κάποια γνώριμη φωνὴ μοῦ τραγουδάει
μέσα στὴν ὥρα, ποὺ ἡσυχος καὶ γελαστὸς θὰ σβήνω,
τὸ μοιρολόϊ, ποὺ ἡ θλιβερὴ ψυχή μου ἀποζητάει.

3 τοῦ Ἀπρίλη 192[illegible].

ΠΟΙΗΣΗ

Γεμάτο τὸ γραφεῖο χαρτιά, βιβλία·
στῆς σκέψης τὸ βασίλειο τριγυρίζω·
θαρρῶ μὲ πνεύματα ἔξοχα ὅτι ἀρχίζω
σπουδαία καὶ σοβαρὴ συνομιλία.

Κ' ἡ Μοῦσα πάλι μοῦ ζητάει φιλία·
συχνὰ τὸ χέρι στὰ μαλιὰ βυθίζω·
μαῦρες σειρὲς τ' ἄσπρο χαρτὶ γεμίζω . . .
Ἰδέες καὶ μέτρα ἀρχίζουν συναυλία . . .

Ἔξω ἥλιος λάμπει· ἡ φύση ὅλη γελάει·
παντοῦ χαρὰ θεοῦ· τραγούδι μοιάζει
ὁ κάθε κρότος, ποὺ ἡ ζωὴ σκορπάει.

Πᾶμε, γλυκιὰ γυναῖκά μου, νὰ ἰδοῦμε
ὁλάκερο τὸ θαῦμα, ποὺ μᾶς κράζει,
καὶ τῆς ζωῆς τὴν ποίηση νὰ χαροῦμε.

21 τοῦ Ἀπρίλη 1920.

Η ΖΩΗ

Στὴν ἄγρια θάλασσα ἡ ζωὴ τοῦ χρόνου ταξιδεύει
καθὼς καράβι, ποὺ ἄρμενα καὶ ξάρτια πιὰ δὲν ἔχει
καὶ σὲ λιμάνι ἀπάνεμο νὰ φτάσῃ ὅσο γυρεύει,
πάντα της τόσο πιὸ γοργὰ πρὸς νέα φουρτούνα τρέχει.
Κ' ἔτσι, ὅλο ταξιδεύοντας γιὰ τὸ ἄγνωστό της μνῆμα,
πλεούμενο ἔρμο, χάνεται στοῦ τίποτε τὸ κῦμα.

1 τοῦ Γενάρη 1921.

ULTIMA VERBA

I

Φύλλο ξερό, σκληρὸς σ' ἔφερε ἀγέρας
ἴσαμ' ἐμπρός στὰ πόδια μου, παιγνίδι
τῆς φύσης καὶ τῆς μοίρας—Ἀδερφέ μου,
νὰ μοῦ μιλήσῃς ἂν μποροῦσες, πόσα
δὲ θἄχαμε νὰ εἰποῦμε— —

Ὅμως καλλίτερη ἡ σιωπή σου... Στέκω
θωρῶ τὸν ὅμοιο μου σ' ἐσένα κ' ἔτσι
μπορῶ καὶ τὴ σοφία σου νὰ νιώθω:
— Μάταια τὰ λόγια· ὅσοι πονοῦν στ' ἀλήθεια
πονοῦνε καὶ σωπαίνουν...

2

Βιβλίο σοφό, μὲ κράτησες μιὰ νύχτα
σκλάβο πάνω στὰ φύλλα σου σκυμμένο...
Ὅλ' ἡ ζωή μας πέρασε ἀπ' ἐμπρός μου — —
Κ' εἶχα ἕνα βάρος στὸ κεφάλι! — Κι ὅλα
τὴν πλήξη μοῦ γεννοῦσαν — —

Ἡ ροδισμένη χαραυγὴ προβαίνει —
Καὶ σὲ γροικῶ, μικρὸ πουλί, ἀπ' τὸ δέντρο
νὰ μὲ καλῇς μὲ τοὺς κελαδισμούς σου.
Καὶ μουρμουρίζω θλιβερά: — Σ' ἀκούω,
τρανὲ σοφέ — — Τραγούδα!

3 τοῦ Μάη 1921.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελὶς
ΠΕΡΝΩΝΤΑΣ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ	
Παράπονο	5
Ἡ Λάμια	6
Βραδινὸ Τραγούδι	8
Ἀδιαφορία	9
Τὸ παλιὸ παραμύθι	10
Ἀνοιξη	11
Τώρα	12
Ἡ Σκλάβα τῆς ἀγάπης	13
Δειλινὸ Ὀχτώβρη	15
Μιὰ νύχτα	16
Ἄζωη νύχτα	18
Μόνος	19
Ἐγκώμιο στὸν πόνο	20
Τὸ τραγούδι τοῦ Ἀνερώτευτου	24
Ἔρμη ψυχὴ	26
Στὴν προσμενόμενη	27
Ἀκόμη	28
Σκλάβα ψυχὴ	29
Πόθος	30
Θλίψη	33
Μοῖρα	34
Νέος Πόθος	35
Ἡ Πλήξη	36
Ὕμνος στὴ νύχτα	38
Μητέρα μου	39
In aeternum	40

Σελίς

ΝΑΤΑΛΙΑ

Χαῖρε 43
Ἐνῷ πληθαίνει ἡ ἀγάπη 45
In gloriam amatae 47
Ἡ ἀγάπη σου 59

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

1—8 63

ΦΥΛΛΑ ΖΩΗΣ

Θύμηση 81
Παιδούλα 87
Τὸ τραγοῦδι τῆς ψυχῆς 88
Ὀχτώβρης 89
Θλιμένη νύχτα 90
Semper eadem 91
Ἀγάπη 92

ΜΟΙΡΟΛΟΙ

Τάκης Ι. Ἄννινος 95

ΕΛΕΓΟΣ

Γεωργία Ι. Ἄννινου: 1—20 99

ΓΝΩΣΗ

Τὸ ταξίδι 121
Στὸν ἴσκιο τῆς ἰτιᾶς 122
Ποίηση 123
Ἡ ζωὴ 124
Ultima verba 125

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

1900 ΣΥΝΝΕΦΑ (Ἔχει ἐξαντληθῆ)
1907 Ο ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗΣ Δρ. 2.–
1920 ΜΥΣΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ (Σονέττα) » 5.—

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

1923 ΜΑΡΙΟΣ (Ἔκδοση Μ. Ζηκάκη) » 5.–

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΧΑΙΟ

1904 *Λουκιανοῦ:* ΤΙΜΩΝΑΣ Ο ΜΙΣΑΝΘΡΩΠΟΣ (Ἔχει ἐξαντληθῆ)
1911 *Σοφοκλέους:* ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩ (Βιβλιοθήκη Γ. Φέξη)
1924 *Λόγγου:* ΔΑΦΝΙΣ καὶ ΧΛΟΗ (Γ' ἔκδοση Μ. Ζηκάκη μὲ εἰκόνες) » 10.—

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

1904 Η ΖΩΗ ΜΑΣ καὶ Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΜΑΣ (Ἔχει ἐξαντληθῆ)
1923 ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ — *Τὸ ποιητικὸ ἔργο του.* (Ἔκδοση Μ. Ζηκάκη) » 2 50
1924 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ (Ἔκδοσις Μ. Ζηκάκη σὲ τεύχη ἀπὸ 112 σελίδες. Ἔχουν ἐκδοθῆ 3 τεύχη. Ὅλο τὸ ἔργο τεύχη 9–10) Κάθε τεῦχος » 10.—

ΤΥΠΟΝΕΤΑΙ

ΟΤΑΝ ΑΓΑΠΟΥΜΕ: Μυθιστόρημα (Ἔκδοση Μ. Ζηκάκη)

ΤΙΜΗ Δρ. 10